

Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	Roczne sprawozdanie merytoryczne z działalności organizacji pożytku publicznego		
	za rok 2025		
- Formularz należy wypełnić w języku polskim; - Sprawozdawca wypełnia tylko przeznaczone dla niego białe pola; - W trakcie wypełniania formularza istnieje możliwość dodawania wierszy oraz zawijania tekstów w polach; - We wszystkich polach, w których nie będą wpisane odpowiednie informacje, należy wstawić pojedynczy znak myślnika (---).			
Data zamieszczenia sprawozdania		2026-07-06	
I. Dane organizacji pożytku publicznego			
1. Nazwa organizacji	POLSKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ		
2. Adres siedziby i dane kontaktowe	Kraj POLSKA	Województwo MAZOWIECKIE	Powiat M. ST. WARSZAWA
Gmina M. ST. WARSZAWA	Ulica GŁOGOWA	Nr domu 2B	Nr lokalu
Miejscowość WARSZAWA	Kod pocztowy 02-639	Poczta WARSZAWA	Nr telefonu 22-646-03-14
Nr faksu 22-848-61-62	E-mail zg@psoni.org.pl	Strona www www.psoni.org.pl	
3. Data rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym		2003-05-28	
4. Data uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego		2005-03-22	
5. Numer REGON	01205987000000	6. Numer KRS	0000162757
7. Skład organu zarządzającego organizacji <i>(Należy wpisać imiona, nazwiska oraz informacje o funkcji pełnionej przez poszczególnych członków organu zarządzającego)</i>			

Imię i nazwisko	Funkcja	Wpisany do KRS
Monika Zima-Parjaszewska	Prezeska Zarządu Głównego	TAK
Joanna Cwojdzińska	Wiceprezeska Zarządu Głównego	TAK
Radosław Piotrowicz	Wiceprezes Zarządu Głównego	TAK
Mariusz Bojarowski	Wiceprezes Zarządu Głównego	TAK
Przemysław Momot	Skarbnik	TAK
Zbysław Owczarski	Sekretarz	TAK
Małgorzata Batorska	członek Zarządu Głównego	TAK
Izabela Bester	członek Zarządu Głównego	TAK
Małgorzata Dańczak-Maksym	członek Zarządu Głównego	TAK
Anna Dziąsko	członek Zarządu Głównego	TAK
Iwona Peda-Zioła	członek Zarządu Głównego	TAK
Beata Peplińska-Strehlau	członek Zarządu Głównego	TAK
Barbara Szczeglik-Jaracz	członek Zarządu Głównego	TAK
Krzysztof Śliwiński	członek Zarządu Głównego	TAK
Paweł Wiktor	członek Zarządu Głównego	TAK

8. Skład organu kontroli lub nadzoru organizacji

(Należy wpisać imiona, nazwiska oraz informacje o funkcji pełnionej przez poszczególnych członków organu kontroli lub nadzoru)

Imię i nazwisko	Funkcja	Wpisany do KRS
Małgorzata Kudrel	Przewodnicząca Centralnej Komisji Rewizyjnej	TAK
Magdalena Borowska	Sekretarz Centralnej Komisji Rewizyjnej	TAK
Lucyna Cichoń	członek Centralnej Komisji Rewizyjnej	TAK
Ewa Kowalska	członek Centralnej Komisji Rewizyjnej	TAK
Agata Pruska	członek Centralnej Komisji Rewizyjnej	TAK

9. Cele statutowe organizacji

(Należy opisać cele na podstawie statutu organizacji)

Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością intelektualną, tworzenia warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenia ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym, działanie na rzecz ochrony ich zdrowia oraz wspieranie ich rodzin.

Misją Stowarzyszenia jest:

- dbanie o godność ludzką, miejsce w rodzinie i wśród innych ludzi oraz szczęście osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- wspieranie rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną we wszystkich obszarach życia i sytuacjach, a zwłaszcza w ich gotowości niesienia pomocy innym

10. Sposób realizacji celów statutowych organizacji <i>(Należy opisać sposób realizacji celów statutowych organizacji na podstawie statutu organizacji)</i>	1. Inicjowanie i występowanie z wnioskami o uregulowania prawne gwarantujące przestrzeganie praw człowieka wobec osób z niepełnosprawnością intelektualną i zaspokajanie ich potrzeb w zakresie opieki medycznej, rehabilitacji, edukacji, szkolenia zawodowego i ustawicznego, pracy, mieszkalnictwa, niezbędnej opieki, udziału w kulturze i rekreacji w integracji z otwartym środowiskiem, a także wspierania w samodzielnym, niezależnym życiu oraz zabezpieczenia socjalnego, ochrony i pomocy prawnej. 2. Inicjowanie i występowanie z wnioskami o uregulowania prawne w zakresie niezbędnych form pomocy dla rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnością intelektualną. 3. Inicjowanie i występowanie z wnioskami o uregulowania prawne w sprawie tworzenia dzieciom i dorosłym osobom z niepełnosprawnością intelektualną, przebywającym w placówkach opieki całkowitzej, sprzyjających warunków rozwoju, godnego życia w integracji z otwartym środowiskiem tak dalece, jak tylko jest to możliwe oraz przestrzegania wobec nich praw człowieka. 4. Tworzenie osobom z niepełnosprawnością intelektualną warunków decydowania w swoich sprawach zarówno w rodzinach, jak i w placówkach oraz w formach wsparcia, z których korzystają. 5. Udzielanie wsparcia swoim członkom z niepełnosprawnością intelektualną, aby sami mogli występować w swoim imieniu, między innymi poprzez doradztwo, szkolenie, asystowanie i opiekę prawną, a także występowanie w interesie indywidualnych osób z niepełnosprawnością intelektualną. 6. Tworzenie warunków włączania dzieci, młodzieży i dorosłych, jako indywidualnych osób i jako grup, w tok normalnego życia, korzystania przez nich z ogólnodostępnej infrastruktury społecznej i form życia społecznego, z zapewnieniem im, w razie potrzeby, odpowiedniego wsparcia, zwłaszcza w postaci specjalistycznej pomocy, doradztwa i asysty. 7. Prowadzenie różnorodnych usług, m.in. w formie placówek i zespołów kompleksowej, wielospecjalistycznej pomocy, w szczególności w zakresie wczesnej interwencji, rehabilitacji, działalności leczniczej, terapii, edukacji, rewalidacji i wychowania, m.in. w ramach wychowania przedszkolnego, wczesnego wspomagania rozwoju, realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, a także edukacji obywatelskiej, wypoczynku oraz działalności rehabilitacyjno-rekreacyjnej, kulturalnej, sportowej i innej wynikającej z idei aktywnego życia przy pełnym włączeniu w życie grup rówieśniczych i lokalnej społeczności; organizowanie dowozu itp., z uwzględnieniem niezbędnej opieki we wszystkich formach. 8. Prowadzenie dla osób dorosłych form indywidualnego wsparcia w niezależnym, samodzielnym życiu (m. in. w formie asystenta osobistego), różnych form mieszkalnictwa, w tym chronionego i wspomagane, szkolenia zawodowego i przygotowania do pracy oraz aktywnego poszukiwania i pośrednictwa pracy, zatrudnienia chronionego i wspomagane na otwartym rynku pracy, a także edukacji ustawicznej. 9. Inicjowanie i prowadzenie różnorodnych form pomocy rodzinom, a w szczególności: - grup samopomocowych, - grup wsparcia, - usług wspomagających rodzinę w wypełnianiu jej obowiązków wobec osoby z niepełnosprawnością w domu i poza nim, również w sytuacjach kryzysowych, - placówek stałego i czasowego pobytu, - informacji, doradztwa, poradnictwa, terapii psychologicznej, pomocy ofiarom przemocy i wypadków, itp. I inne określone w art. 5 Statutu PSONI
---	--

II. Charakterystyka działalności organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym

1. Opis działalności pożytku publicznego

1.1. Opis głównych działań podjętych przez organizację

W roku 2025 Zarząd Główny i Koła PSONI działały w ramach prowadzonych placówek oraz realizując projekty. Działalność Kół skierowana jest głównie na budowanie lokalnych kompleksowych systemów wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną od urodzenia do końca życia oraz wspieranie ich rodzin. Zakres działań poszczególnych Kół PSONI jest uzależniony od lokalnych warunków, zdiagnozowanych potrzeb osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin oraz potencjału, którym dysponują.

Zestawienie na str. 6 opracowano na podstawie sprawozdań z działalności w roku 2024 sporządzonych przez Koła PSONI i placówki podległe bezpośrednio Zarządowi Głównemu. Zestawienie zawiera liczby głównych placówek oraz liczby osób korzystających z ich usług.

PLACÓWKI/UCZESTNICY/LICZBA PLACÓWEK

OREW i szkoły specjalne podstawowe/ 4.332/78

Szkoły Specjalne Przysposabiające do Pracy/ 204/14

OWI/PWI/15.115/27

Przedszkola/486/20

ŚDS/2.097/54

WTZ/3.548/83

ZAZ/1.043/14

Centra DZWONI/573/6 + (2 filie)

Zespoły Rehab.-Terapeutyczne, świetlice, Dzielne Centra Aktywności/ 1.059/27

Mieszkania wspomagane, Mieszkania chronione, DPS/372/22

Mieszkania treningowe/295/19

Centra opiekuńczo-mieszkalne/ 38/2

Łącznie 368 placówek, w których wsparciem objęto 29.162 osoby z niepełnosprawnością.

PSONI działa w obszarze wspierania rozwoju self-adwokatury – ruchu rzecznictwa osób z niepełnosprawnością intelektualną. Działania stałe prowadzone są w kilku kołach i przy ZG. Self-adwokaci biorą czynny udział w konferencjach, spotkaniach ogólnopolskich organizowanych przez PSONI, działają rzecznictwo w swoich społecznościach lokalnych i samorządach.

2.2. Działania placówek Zarządu Głównego PSONI i realizowane projekty

W 2025 roku oprócz stałej działalności placówek Zarządu Głównego: Warsztatu Terapii Zajęciowej (dla 28 uczestników) oraz Ośrodka Wczesnej Interwencji (który wspierał 2.165 dzieci), Biuro Zarządu Głównego realizowało następujące projekty:

1. Tytuł projektu: Centrum Komunikacji dla Osób z Niepełnosprawnościami

Termin realizacji: styczeń 2025 – grudzień 2027

Finansowanie: Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, grantodawca: MRPiPS, Lider projektu: BON, partner: PZG.

Ogólna kwota dofinansowania projektu: 219 989 847,00 zł w tym kwota dofinansowania dla PSONI: 91 360 701,36 zł.

Podsumowanie najważniejszych działań w roku 2025:

Rozpoczęcie tworzenia sieci Regionalnych Centrów Komunikacji (RCK) było jednym z najbardziej namacalnych rezultatów roku. W Rzeszowie, Gdańsku, Lublinie i Olsztynie podpisano umowy najmu i rozpoczęto wyposażanie przestrzeni, które już wkrótce staną się miejscami specjalistycznego wsparcia. W dalszej części roku finalizowano uzgodnienia i prace dotyczące uruchomienia RCK w pozostałych lokalizacjach: Gorzowie Wlkp., Poznaniu, Kielcach, Bytomiu (łącznie w 8 miastach). Lokale przygotowywano z myślą o pełnej dostępności, zarówno architektonicznej, jak i technologicznej.

W roku 2025 powstawał pierwszy w Polsce spójny system szkoleniowy dla specjalistów AAC. Ekspertzy przygotowali jednolity program szkoleniowy dla trenerów AAC (Train the Trainers), obejmujący 48 godzin zajęć i bogaty zestaw materiałów dydaktycznych, w tym nagrania prawdziwych usług AAC i tłumaczenia kluczowych publikacji. Dzięki temu możliwe było przeszkolenie grupy trenerów, które następnie poprowadziły pierwszą ogólnopolską turę szkoleń dla specjalistów AAC. Zainteresowanie przerosło oczekiwania, rekrutacja zakończyła się w ciągu dwóch godzin, a 99% uczestników oceniło szkolenia bardzo wysoko. W efekcie po zakończeniu I tury szkoleń powstała aktywna sieć 240 specjalistów, którzy już wkrótce będą wspierać osoby z trudnościami w komunikowaniu się w całej Polsce. II tura szkoleń planowana jest w 2026 roku i będzie kontynuowana w 2027 roku.

W projekcie wypracowano nowe standardy AAC, redefiniujące sposób myślenia o komunikacji wspomagającej. Podkreślono, że AAC nie jest terapią, lecz prawem człowieka, narzędziem umożliwiającym samodzielność, podmiotowość i pełne uczestnictwo społeczne. Usługi AAC zaprojektowano w modelu środowiskowym, realizowanym tam, gdzie dana osoba żyje i funkcjonuje. Kluczowym elementem będzie Przymierzalnia sprzętu AAC, która pozwoli dobrać technologię w sposób optymalny i racjonalny, dostosowany do potrzeb danej osoby, zwiększając skuteczność wsparcia i ograniczając niepotrzebne koszty.

Rok 2025 był również przełomowy dla rozwoju ETR w Polsce. Zespół ekspertów opracował kompleksowe Standardy tekstu łatwego do czytania i zrozumienia. Równolegle wdrożono 40 godzinny program szkoleń ETR, w ramach którego przeszkolono 101 przyszłych specjalistów. Podobnie jak w przypadku AAC, zainteresowanie było ogromne, nabór na szkolenia zakończył się w ciągu dwóch godzin.

Jednym z najbardziej wartościowych elementów projektu było włączenie osób

z niepełnosprawnością intelektualną i w spektrum autyzmu jako konsultantów ETR. Przeszkolono 150 osób, które będą współtworzyć dostępne treści, oceniając ich zrozumiałość i użyteczność.

W 2025 roku w ramach projektu intensywnie rozwijano koncepcję aplikacji ETR, która w przyszłości zastąpi usługę opracowywania tekstów w ETR dla klientów indywidualnych. Zespół ds. aplikacji ETR przygotował dokumentację, przeprowadził rozeznanie rynku, konsultował rozwiązania z ekspertami i użytkownikami, a także testował makiety aplikacji z osobami z niepełnosprawnością intelektualną. Wyniki tych testów znacząco wpłynęły na kierunek projektowania. Pod koniec roku opublikowano zapytanie ofertowe na wykonawcę aplikacji.

Równolegle powstawały standardy i procedury Centrum Komunikacji. Zespół ekspertów opracował szczegółowe procesy świadczenia usług AAC i ETR, zasady organizacji pracy w CK i RCK, a także rozwiązania dotyczące bezpieczeństwa danych i kontroli jakości. Przeanalizowano rynek sprzętu AAC, przygotowano listę wyposażenia przymierzalni oraz zaplanowano szkolenia dla specjalistów techniczno informatycznych. Zakończono pierwszy etap prac, tworząc solidny fundament dla funkcjonowania całego systemu.

2. Tytuł projektu: Centrum Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną – Centrum DZWONI V

Termin realizacji: projekt wieloletni realizowany w okresie 01.07.2023-31.03.2026;

w 2025 r. realizowany był częściowo II okres projektu (01.01.2025-31.03.2025) oraz III okres projektu (od 01.04.2025-31.12.2025)

Finansowanie (grantodawca, kwota): Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (konkurs 1/2022 Działamy razem), kwota całkowita projektu: 13.038.319,00 zł, w tym dofinansowanie PFRON: 11 734 487,10; kwota w III okresie finansowania: 6 015 797,20 zł, w tym dofinansowanie PFRON: 5 413 135,20 zł.

Opis działań w 2025 roku:

Projekt „Centrum DZWONI V” jest jednym z kluczowych działań PSONI, ukierunkowanym na zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami oraz ich skuteczne wejście i utrzymanie się na otwartym rynku pracy. Realizacja projektu opiera się na sprawdzonej metodzie zatrudnienia wspomaganego, która zapewnia kompleksowe, indywidualnie dopasowane wsparcie na każdym etapie procesu – od oceny potrzeb i możliwości osoby przez przygotowanie do pracy, aż po wsparcie w miejscu zatrudnienia w celu utrzymania stabilnego zatrudnienia i rozwoju kariery zawodowej.

Projekt odpowiada na potrzeby osób, które ze względu na charakter funkcjonowania wynikający z niepełnosprawności mają szczególne trudności w znalezieniu i utrzymaniu pracy bez wsparcia. Istotnym elementem działań jest opracowanie i realizacja Indywidualnych Planów Działania, tworzonych w oparciu o diagnozę funkcjonowania uczestnika z wykorzystaniem klasyfikacji ICF, co pozwala na precyzyjne dopasowanie form wsparcia do jego możliwości i potrzeb. Projekt obejmuje również działania skierowane do otoczenia osób z niepełnosprawnościami, w tym pracodawców oraz rodzin, budując świadomość potencjału tej grupy i wspierając tworzenie sprzyjających warunków zatrudnienia.

Realizowany jest na terenie 6 województw za pośrednictwem 6 Centrów DZWONI wraz z Filiami: w Bytomiu, Jarosławiu wraz z Filią w Rzeszowie, Gdańsku, Ostródzie, Warszawie i Zgierzu wraz z Filią w Łodzi.

Rezultaty w III okresie realizacji projektu (do 31.12.2025 r.):

- 573 osoby skorzystało z kompleksowego wsparcia
- 96 osób nieaktywnych zawodowo podjęło zatrudnienie na otwartym rynku pracy
- 358 osób zatrudnionych na otwartym rynku pracy, utrzymało zatrudnienie.

3. Tytuł projektu: Wiedza dla włączenia

Termin realizacji: projekt wieloletni realizowany w okresie 01.04.2024 – 31.12.2027; realizowany był częściowo I okres projektu (01.01.2025-31.03.2025) oraz II okres projektu (od 01.04.2025-31.12.2025)

Finansowanie (grantodawca, kwota): Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (konkurs 1/2022 Działamy razem), kwota całkowita projektu: 2 660 678,96 zł, w tym dofinansowanie PFRON: 2 128 430,46; kwota w II okresie finansowania: 911 699,06 zł, w tym dofinansowanie PFRON: 729 337,06 zł

Opis działań w 2025 roku:

W 2025 roku Redakcja wydawnictw PSONI w ramach projektu „Wiedza dla włączenia” przygotowała i wydała:

- cztery numery kwartalnika „Społeczeństwo dla Wszystkich”,
- cztery nowe publikacje z serii „Biblioteka self-adwokata”,
- Moja wiedza na temat Unii Europejskiej

Publikacja przedstawia najważniejsze informacje na temat Unii Europejskiej, m.in. czym jest Unia Europejska, jak Unia pomaga mieszkańcom Polski i co robi dla osób z niepełnosprawnościami.

- Jak dobrze przygotować się do badań.

Publikacja w przystępny sposób opisuje różne rodzaje badań, m.in. badania krwi, RTG i USG, a także wizyty u takich specjalistów, jak okulista, dermatolog, ginekolog i urolog.

- Pierwsza pomoc przy drobnych urazach.

W publikacji są wskazówki, jak reagować, gdy się oparzymy, skaleczymy, w czasie krwotoku z nosa lub kiedy ugryzie nas owad.

- Przewodnik po sztucznej inteligencji.

Publikacja wyjaśnia czym jest sztuczna inteligencja, do czego można ją używać oraz jak skutecznie z niej korzystać. W publikacji opisane są niebezpieczeństwa, które niesie ze sobą używanie sztucznej inteligencji.

- poprawione wydania dwóch publikacji w tekście łatwym do czytania i zrozumienia:

- Moja żona, mój mąż
- Moje prawa konsumenckie
- publikacja dla otoczenia osób z niepełnosprawnością Niezależne życie osób z głęboką niepełnosprawnością intelektualną przedstawia odpowiedzi na pytania: Jak diagnozować potrzeby osób z głęboką niepełnosprawnością intelektualną?
- W jaki sposób mówić o nich, by nadawać znaczenie ich niezależnemu życiu? Jak potrzeba intensywnego wsparcia może uwzględniać podmiotowość, wolę i preferencje tych osób.
- poprawione wydanie książki „Taka dobra historia. Część I”

W publikacji czytelnicy znajdą rozmowy z byłymi liderami Stowarzyszenia na temat rozwoju organizacji w latach 1963-2003 oraz tworzonych kolejnych form wsparcia świadczonych osobom z niepełnosprawnością intelektualną. Można z nich dowiedzieć się, jak powstawało Stowarzyszenie i jakie kroki musieli podejmować jego założyciele. Ukazuje determinację i nieugiętość ludzi, dla których celem było włączenie osób z niepełnosprawnością intelektualną w nurt życia społecznego.

4. Tytuł projektu: Ku samodzielności i niezależności

Termin realizacji: 01.04.2024 – 31.03.2027

Finansowanie (grantodawca, kwota): PFRON - 1 217 384,00 złotych z czego wysokość dofinansowania Funduszu 1 204 784,00 zł

Opis projektu:

Celem projektu jest zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnością intelektualną i rozwojową poprzez umożliwienie im zdobywania i rozwijania kompetencji społecznych, dzięki multidyscyplinarnemu i transdyscyplinarnemu oddziaływaniu rehabilitacyjnemu.

Zwiększenie niezależności osób z NI przez poszerzenie wiedzy ich i ich otoczenia z zakresu prawa, rozwiązywania problemów pedagogiczno-psychologicznych, spraw socjalno-bytowych.

Głównym działaniem realizowanym w ramach projektu było prowadzenie kompleksowej rehabilitacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością w placówce Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną - Ośrodka Wczesnej Interwencji w Warszawie oraz Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym w Wyszkowie. W ramach projektu przeprowadzono następujące działania:

- przeprowadzono ocenę funkcjonalną beneficjentów za pomocą odpowiednio skonstruowanych narzędzi

- prowadzono indywidualne treningi umiejętności

Z tej formy wsparcia skorzystało 133 beneficjentów. Łączna liczba godzin udzielonego wsparcia wyniosła 3963.

- prowadzono grupowe treningi umiejętności społecznych

Z tej formy wsparcia skorzystało 108 beneficjentów. Łączna liczba godzin udzielonego wsparcia wyniosła 2153.

- wsparcie pośrednie w formie instruktarzy dla rodziców /opiekunów Beneficjentów. W instruktarzach treningowych w każdym miesiącu realizacji projektu brało udział 108 rodziców / opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Liczba godzin udzielonego wsparcia w ramach wsparcia pośredniego 1294 h.

- cyklicznie zebrania interdyscyplinarnego zespołu.

Liczba godzin udzielonego wsparcia w ramach wsparcia pośredniego 1294 h.

Odrębnym działaniem prowadzonym w ramach projektu było dostarczanie osobom z niepełnosprawnością intelektualną i ich najbliższemu otoczeniu niemal każdego rodzaju porad i wsparcia, zarówno osobiście, jak i na odległość w ramach Ogólnopolskiego Centrum Porad.

W czasie realizacji projektu udzielono:

- 2068 porad prawnych;
- 848 porad psychologicznych,
- 1931 porad społeczno-obywatelskich.

Wszystkie działania odbywały się zgodnie z harmonogramem.

W ramach działań niezbędnych do prawidłowej realizacji projektu na bieżąco prowadzono takie działania jak:

- zarządzanie projektem,

- obsługa finansowa projektu,

- monitoring realizacji projektu.

5. Tytuł projektu: "Radiowe ABC - Poradnia Samopomocy Radia SoVo"

Termin realizacji: 02.01.2024 - 31.12.2025

Finansowanie (grantodawca, kwota): Narodowy Instytut Wolności. Wartość planowana w 2025 r. – 219 536,93 zł - wykorzystana 213 504,75 zł.

Opis działań w 2025 roku:

W 9 miejscowościach (w 8 Kołach PSONI oraz w Biurze ZG) działały Poradnie Samopomocy Radia SoVo, tzn. grupy dziennikarzy - osób z niepełnosprawnościami wspieranych przez instruktora/terapeutę z danego Koła (Biskupiec, Bytom, Jarosław, Rymanów, Świdnica, Tczew, Zgierz, Żory).

Zadaniem dziennikarzy (osób z niepełnosprawnością) wspieranych przez 9 instruktorów/terapeutów było regularne przygotowywanie podcastów (w projekcie zwanych audycjami) na stronę internetową www.radiosovo.pl.

Projekt był kontynuacją wielu projektów finansowanych z programu ERASMUS oraz programu Polska Cyfrowa, rozwijających kompetencje cyfrowe osób z niepełnosprawnością intelektualną w PSONI.

W ramach projektu w 2025 roku powstało:

- 159 plików dźwiękowych i ponad 159 plików graficznych,
 - ponad 150 organizacji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami z całej Polski zostało poinformowane o projekcie, Poradni Radia SoVo oraz PSONI.
 Najciekawszymi i najważniejszymi działaniami, z punktu widzenia rozwoju kompetencji cyfrowych i społecznych dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną była organizacja 16 eventów pn. "Dni Poradnictwa Radio SoVo" upowszechniających działalność PSONI oraz Poradni Samopomocy Radia SoVo.

2.3 Działalność odpłatna

W 2025 roku w ramach działalności odpłatnej PSONI :

- zrealizowało szkolenie online i szkolenie stacjonarne z tworzenia tekstów łatwych do czytania i zrozumienia dla pracowników Biura Rzecznika Praw Obywatelskich (4370 zł brutto)
- zrealizowało szkolenia z tekstu łatwego do czytania i zrozumienia dla pracowników Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej (3220 zł brutto)
- zrealizowało szkolenia z tekstu łatwego do czytania i zrozumienia dla pracowników Koła PSONI w Jarosławiu (4550 zł brutto)
- we współpracy z Szkołą Wyższą Psychologii Społecznej na zlecenie Instytutu Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy przygotowało i przeprowadziło szkolenia oraz pilotaż walidacji efektów uczenia się w grupie osób z niepełnosprawnością intelektualną - uczniów szkoły przysposabiającej do pracy oraz szkolenia dla nauczycieli. W ramach zadania powstały:

o materiały szkoleniowe dla nauczycieli dla kwalifikacji wolnorynkowej „Obróbka wstępna warzyw i owoców” oraz materiały szkoleniowe dla nauczycieli dla kwalifikacji wolnorynkowej „Zmywanie naczyń” uwzględniające instrukcje korzystania z materiałów przeznaczonych dla uczniów,

o zestaw materiałów instruktażowych i pomocy dydaktycznych w tekście łatwym do czytania i zrozumienia dla uczniów dotyczące obu kwalifikacji wolnorynkowych,

o przygotowanie materiałów pomocniczych dla nauczycieli. (75 000 zł brutto)

- opracowało 12 materiałów edukacyjnych w tekście łatwym do czytania i zrozumienia przeznaczonych dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną opartych na poradniku pt. „Wiedza Twoją tarczą”. Poradnik bezpieczeństwa dla uczniów i uczennic”. Opracowany materiał ma tytuł „Poradnik bezpieczeństwa dla uczniów i uczennic” (20 000 zł brutto)

1.2. Zasięg terytorialny prowadzonej przez organizację działalności pożytku publicznego

(Należy wskazać jedną lub więcej pozycji)

☐ najbliższe sąsiedztwo (osiedle, dzielnica, sołectwo, wieś, przysiółek)	☐ województwo
☐ gmina	☐ kilka województw
☐ kilka gmin	☒ cały kraj
☐ powiat	☐ poza granicami kraju
☐ kilka powiatów	

2. Informacja dotycząca liczby odbiorców działań organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym

2.1. Liczba odbiorców działań organizacji

(Należy oszacować liczbę odbiorców działań organizacji w okresie sprawozdawczym, w podziale na osoby fizyczne i osoby prawne)

Osoby fizyczne

29162

Osoby prawne

100

2.2. Informacje na temat odbiorców innych, niż wymienieni w pkt 2.1, na rzecz których działała organizacja

(Np. zwierzęta, zabytki)

3. Informacja dotycząca działalności nieodpłatnej pożytku publicznego organizacji w okresie sprawozdawczym

3.1. Organizacja prowadziła działalność nieodpłatną pożytku publicznego

☒ Tak

☐ Nie

3.2. Należy podać informację na temat przedmiotu działalności nieodpłatnej organizacji w okresie sprawozdawczym, wraz ze wskazaniem sfer(-y) działalności pożytku publicznego, o których mowa w art. 4 ust.1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a także kodu(-ów) PKD 2007 odpowiadającego(-ych) tej działalności. Jeżeli organizacja prowadzi więcej niż 3 rodzaje działalności nieodpłatnej, należy podać informację na temat 3 głównych rodzajów działalności (podanie maksymalnie 3 kodów), **zaczynając od głównego przedmiotu działalności**

Lp.	Sfera działalności pożytku publicznego	Przedmiot działalności	Numer Kodu (PKD)	Szacunkowe koszty poniesione w ramach sfery z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych
1	działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	Podniesienie umiejętności obywatelskich i zwiększenie aktywności osób z niepełnosprawnością intelektualną i społeczności skupionych wokół nich - rodzin, przyjaciół, profesjonalistów na co dzień pracujących z osobami z niepełnosprawnością. Między innymi poprzez realizację projektów takich jak: „Wiedza dla Włączenia”, „Ku samodzielności i niezależności”, „Centrum Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie (Centrum DZWONI)”, „BAZA: Bezpieczni - Aktywni - Zdrowi - Ambitni”	94.99.Z	11 550,00 zł
2	działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	Prowadzenie dla osób dorosłych form indywidualnego wsparcia w niezależnym, samodzielnym życiu, mieszkalnictwa chronionego, szkolenia zawodowego i przygotowania do pracy oraz aktywnego poszukiwania i pośrednictwa pracy, zatrudnienia chronionego i wspomagane na otwartym rynku pracy a także edukacji ustawicznej. Udzielanie wsparcia członkom z niepełnosprawnością intelektualną, aby oni sami mogli występować w swoim imieniu, między innymi poprzez doradztwo, szkolenie, asystowanie i opiekę prawną a także występowanie w interesie indywidualnych osób z niepełnosprawnością intelektualną.	85.59.B	0,00 zł
3	działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	Prowadzenie na zlecenie oraz ze środków własnych różnorodnych usług, m.in. w formie placówek i zespołów kompleksowej, wielospecjalistycznej pomocy, w szczególności w zakresie wczesnej interwencji, rehabilitacji, działalności leczniczej, terapii, w tym socjoterapii; edukacji, rewalidacji i wychowania, m.in. w formie wychowania przedszkolnego i wspierania rozwoju oraz będących realizacją obowiązku szkolnego i obowiązku nauki; edukacji obywatelskiej, europejskiej i ekologicznej oraz działalności rehabilitacyjno-rekreacyjnej, sezonowego wypoczynku, kulturalnej, sportowej i innej wynikającej z idei aktywnego życia przy pełnym włączeniu w życie grup rówieśniczych i lokalnej społeczności; organizowanie dowozu itp., z uwzględnieniem niezbędnej opieki we wszystkich formach.	94.99.Z	11 551,30 zł

4. Informacja dotycząca działalności odpłatnej pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym

4.1. Organizacja prowadziła działalność odpłatną pożytku publicznego	☒ Tak ☐ Nie
4.2. Należy podać informację na temat przedmiotu działalności odpłatnej organizacji w okresie sprawozdawczym, wraz ze wskazaniem sfer(-y) działalności pożytku publicznego, o których mowa w art. 4 ust.1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a także kodu(-ów) PKD 2007 odpowiadającego(-ych) tej działalności. Jeżeli organizacja prowadzi więcej niż 3 rodzaje działalności odpłatnej, należy podać informację na temat trzech głównych rodzajów działalności (podanie maksymalnie 3 kodów), zaczynając od głównego przedmiotu działalności	

Lp.	Sfera działalności pożytku publicznego	Przedmiot działalności	Numer Kodu (PKD)	Szacunkowe koszty poniesione w ramach sfery z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych
1	działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	Prowadzenie działalności edukacyjnej i szkoleniowej oraz doskonalenia zawodowego w stosunku do osób i grup, których wiedza, praca i zaangażowanie mogą być przydatne do realizacji celów statutowych Stowarzyszenia, a w szczególności członków i pracowników Stowarzyszenia, pracowników ochrony zdrowia, edukacji, pomocy społecznej, wymiaru sprawiedliwości, opiekunów, asystentów rodzin i osób niepełnosprawnych oraz wolontariuszy. Ponadto Stowarzyszenie zajmuje się opracowaniem tekstów łatwych do czytania i zrozumienia dla różnych podmiotów.	85.59.B	0,00 zł

5. Informacja dotycząca działalności gospodarczej organizacji w okresie sprawozdawczym

5.1. Organizacja prowadziła działalność gospodarczą	☐ Tak ☒ Nie
---	---

5.2. Należy podać informację na temat przedmiotu działalności gospodarczej organizacji wraz z opisem tej działalności w okresie sprawozdawczym, a także kodu(-ów) PKD 2007 odpowiadającego(-ych) tej działalności. Jeżeli organizacja prowadzi więcej niż 3 rodzaje działalności gospodarczej, należy podać informację na temat 3 głównych rodzajów działalności (podanie maksymalnie 3 kodów), **zaczynając od głównego przedmiotu działalności**

Lp.	Numer Kodu (PKD)	Przedmiot i opis działalności
-----	------------------	-------------------------------

III. Przychody i koszty organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym

1. Informacja o przychodach organizacji

1. Łączna kwota przychodów organizacji ogółem (zgodnie z rachunkiem zysków i strat)	44 550 460,07 zł
a) przychody z działalności nieodpłatnej pożytku publicznego	43 595 058,36 zł
b) przychody z działalności odpłatnej pożytku publicznego	120 065,84 zł
c) przychody z działalności gospodarczej	0,00 zł
d) przychody finansowe	3,29 zł
e) pozostałe przychody	835 332,58 zł

2. Informacja o źródłach przychodów organizacji

2.1. Przychody z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych	214 028,70 zł
2.2. Ze źródeł publicznych ogółem:	41 782 697,52 zł

w tym:	a) ze środków europejskich w rozumieniu przepisów o finansach publicznych	4 799 396,08 zł
	b) ze środków budżetu państwa	22 315 404,43 zł
	c) ze środków budżetu jednostek samorządu terytorialnego	898 364,28 zł
	d) ze środków państwowych funduszy celowych	13 769 532,73 zł
2.3. Ze źródeł prywatnych ogółem:		1 414 946,58 zł
w tym:	a) ze składek członkowskich	1 176 075,18 zł
	b) z darowizn od osób fizycznych	197 630,30 zł
	c) z darowizn od osób prawnych	21 426,47 zł
	d) z ofiarności publicznej (zbiórek publicznych, kwest)	19 814,63 zł
	e) ze spadków, zapisów	0,00 zł
	f) z wpływów z majątku (w szczególności sprzedaży lub wynajmu składników majątkowych)	0,00 zł
	g) z działalności gospodarczej	0,00 zł
2.4. Z innych źródeł		1 138 787,27 zł
3. Informacje o kosztach poniesionych z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym		
3.1. Stan środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych na pierwszy dzień roku sprawozdawczego		242 600,39 zł
3.2. Wysokość kwoty poniesionych kosztów z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym ogółem		45 103,30 zł
3.3. Działania, w ramach których poniesiono koszty ze środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym (w szczególności określone w pkt II.1.1), oraz szacunkowe kwoty przeznaczone na te działania		
1	wycieczki, spotkania integracyjne dla osób z niepełnosprawnością intelektualną	11 550,00 zł
2	wkład własny do projektów realizowanych na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną	11 551,30 zł
3	Pokrycie kosztów administracyjnych organizacji związanych z prowadzeniem działalności pożytku publicznego	22 002,00 zł
3.4. Cele szczegółowe, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, wskazane przez podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, na które organizacja pożytku publicznego poniosła najwyższe koszty ze środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego w okresie sprawozdawczym wraz z kwotą kosztów		
4. Informacje o poniesionych kosztach w okresie sprawozdawczym		W tym: wysokość kosztów finansowana z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych
Koszty ogółem:		
4.1. Koszty organizacji w okresie sprawozdawczym ogółem:		45 103,30 zł
a) koszty z tytułu prowadzenia nieodpłatnej działalności pożytku publicznego		23 101,30 zł

b) koszty z tytułu prowadzenia odpłatnej działalności pożytku publicznego	120 065,84 zł	0,00 zł
c) koszty z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej	0,00 zł	
d) koszty finansowe	1 242,60 zł	
e) koszty administracyjne	0,00 zł	0,00 zł
f) pozostałe koszty ogółem	796 131,04 zł	22 002,00 zł
4.2. Koszty kampanii informacyjnej lub reklamowej związanej z pozyskiwaniem 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych	0,00 zł	0,00 zł
5. Wynik działalności odpłatnej i nieodpłatnej pożytku publicznego lub działalności gospodarczej organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym		
5.1. Wynik działalności nieodpłatnej pożytku publicznego	1 998 131,08 zł	
5.2. Wynik działalności odpłatnej pożytku publicznego	0,00 zł	
5.3. Wynik działalności gospodarczej	0,00 zł	
w tym: wysokość środków przeznaczona na działalność pożytku publicznego	0,00 zł	
IV. Korzystanie z uprawnień w okresie sprawozdawczym		
1. Organizacja korzystała z następujących zwolnień <i>(Należy wskazać jedną lub więcej pozycji. W przypadku zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych - podać dodatkowo kwotę)</i>	☐ z podatku dochodowego od osób prawnych 0,00 zł ☒ z podatku od nieruchomości ☒ z podatku od czynności cywilnoprawnych ☒ z podatku od towarów i usług ☒ z opłaty skarbowej ☒ z opłat sądowych ☐ z innych zwolnień, jakich: ☐ nie korzystała	
2. Organizacja korzystała z prawa do nieodpłatnego informowania przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji o prowadzonej działalności nieodpłatnej pożytku publicznego, zgodnie z art. 23a ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.	☐ Tak ☒ Nie	
3. Organizacja korzystała z uprawnienia do nabycia na szczególnych zasadach prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości z zasobu Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, lub zawarła na preferencyjnych warunkach z podmiotami publicznymi umowy użytkowania, najmu, dzierżawy lub użyczenia i przysługuje jej w odniesieniu do tych nieruchomości następujące prawo: <i>(Należy wskazać jedną lub więcej pozycji)</i>	☐ własność ☐ użytkowanie wieczyste ☒ najem ☒ użytkowanie ☐ użyczenie ☒ dzierżawa ☐ nie korzystała	
V. Personel organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym		
1. Pracownicy oraz osoby zatrudnione na podstawie umowy cywilnoprawnej		

1.1. Liczba osób zatrudnionych w organizacji na podstawie stosunku pracy (Należy uwzględnić wszystkie osoby zatrudnione w organizacji na podstawie stosunku pracy (etat lub część etatu) w okresie sprawozdawczym, nawet jeżeli obecnie nie są już zatrudnione w organizacji)		148 osób
1.2. Przeciętna liczba zatrudnionych w organizacji na podstawie stosunku pracy w przeliczeniu na pełne etaty (Aby określić przeciętne zatrudnienie należy zsumować wszystkie osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w poszczególnych miesiącach w okresie sprawozdawczym (wraz z ułamkami odpowiadającymi części etatu, np. 0,50 w przypadku osoby zatrudnionej na pół etatu), dodać do siebie sumy zatrudnionych z 12 miesięcy i podzielić przez 12. Wynik wpisać z dokładnością do 2 miejsca po przecinku)		117,80 etatów
1.3. Liczba osób w organizacji świadczących usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej (Jeżeli kilka umów cywilnoprawnych było wykonywanych przez jedną osobę, to dana osoba powinna być policzona tylko raz)		98 osób
2. Członkowie		
2.1. Organizacja posiada członków		☒ Tak ☐ Nie
2.2. Liczba członków organizacji wg stanu na ostatni dzień roku sprawozdawczego		9 665 osób fizycznych 0 osób prawnych
3. Wolontariat w okresie sprawozdawczym		
3.1. Organizacja korzystała ze świadczeń wykonywanych przez wolontariuszy (Zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wolontariuszami są osoby fizyczne, które ochotniczo i bez wynagrodzenia wykonują świadczenia na rzecz organizacji, niezależnie od tego, czy są to osoby niezwiązane z organizacją, członkowie, pracownicy, osoby świadczące usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej czy przedstawiciele władz organizacji)		☒ Tak ☐ Nie
3.2. Liczba wolontariuszy wykonujących świadczenie na rzecz organizacji <u>przez okres krótszy niż 30 dni</u> (Każdy wolontariusz powinien być liczony tylko raz, niezależnie od liczby świadczeń wykonanych na rzecz organizacji w okresie sprawozdawczym i czasu pracy)		78 osób
w tym:	a) członkowie organizacji, pracownicy organizacji, osoby świadczące usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej, członkowie organu zarządzającego	46 osób
	b) inne osoby	32 osób

3.3. Liczba wolontariuszy wykonujących świadczenie na rzecz organizacji <u>przez okres od 30 dni do 6 miesięcy</u> (Każdy wolontariusz powinien być liczony tylko raz, niezależnie od liczby świadczeń wykonanych na rzecz organizacji w okresie sprawozdawczym)		0 osób
w tym:	a) członkowie organizacji, pracownicy organizacji, osoby świadczące usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej, członkowie organu zarządzającego	0 osób
	b) inne osoby	0 osób
3.4. Liczba wolontariuszy wykonujących świadczenie na rzecz organizacji przez okres <u>dłuższy niż 6 miesięcy</u> (Każdy wolontariusz powinien być liczony tylko raz, niezależnie od liczby świadczeń wykonanych na rzecz organizacji w okresie sprawozdawczym)		154 osób
w tym:	a) członkowie organizacji, pracownicy organizacji, osoby świadczące usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej, członkowie organu zarządzającego	20 osób
	b) inne osoby	134 osób
VI. Wynagrodzenia w okresie sprawozdawczym		
1. łączna kwota wynagrodzeń (brutto) wypłaconych przez organizację w okresie sprawozdawczym		15 163 121,77 zł
w tym:	a) z tytułu umów o pracę	10 548 219,60 zł
	- wynagrodzenie zasadnicze	10 483 719,60 zł
	- nagrody	0,00 zł
	- premie	64 500,00 zł
	- inne świadczenia	0,00 zł
	b) z tytułu umów cywilnoprawnych	4 614 902,17 zł
2. łączna kwota wynagrodzeń wypłaconych przez organizację pracownikom oraz osobom świadczącym usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej, w związku z prowadzoną działalnością pożytku publicznego		15 163 121,77 zł
w tym:	a) w związku z prowadzoną działalnością odpłatną pożytku publicznego	13 673,99 zł
	b) w związku z prowadzoną działalnością nieodpłatną pożytku publicznego	15 149 447,78 zł
3. łączna kwota wynagrodzeń wypłaconych przez organizację pracownikom oraz osobom świadczącym usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej w związku z prowadzoną przez organizację działalnością gospodarczą		0,00 zł
4. Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (brutto) wypłaconego członkom organu zarządzającego organizacji, wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia oraz umowy cywilnoprawne (Aby określić przeciętne miesięczne wynagrodzenie należy: 1. zsumować wszystkie kwoty wynagrodzeń wypłacone w ciągu roku sprawozdawczego (wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia oraz umowy cywilnoprawne); 2. podzielić zsumowaną kwotę przez 12 (miesięcy) 3. podzielić przez liczbę członków zarządu)		1 102,86 zł
5. Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (brutto) wypłaconego członkom organu kontroli lub nadzoru, wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia oraz umowy cywilnoprawne (zgodnie z objaśnieniem z punktu 4)		0,00 zł
6. Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (brutto) wypłaconego członkom innych, niż organu zarządzającego, kontroli lub nadzoru, organów organizacji, wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia oraz umowy cywilnoprawne (zgodnie z objaśnieniem z punktu 4)		0,00 zł
7. Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (brutto) wypłaconego pracownikom organizacji, z pominięciem wynagrodzeń osób, o których mowa w pkt 4-6, wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia, oraz osobom świadczącym usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej (zgodnie z objaśnieniem z punktu 4)		7 462,31 zł

8. Wysokość najwyższego (jednostkowego) miesięcznego wynagrodzenia (brutto) wypłaconego członkowi organu zarządzającego, wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia oraz umowy cywilnoprawne	20 816,97 zł
9. Wysokość najwyższego (jednostkowego) miesięcznego wynagrodzenia (brutto) wypłaconego członkowi organu kontroli lub nadzoru, wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia oraz umowy cywilnoprawne	0,00 zł
10. Wysokość najwyższego (jednostkowego) miesięcznego wynagrodzenia (brutto) wypłaconego członkowi innych niż organ zarządzający, kontroli lub nadzoru, organów organizacji, wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia oraz umowy cywilnoprawne	0,00 zł
11. Wysokość najwyższego (jednostkowego) miesięcznego wynagrodzenia (brutto) wypłaconego pracownikowi organizacji, z pominięciem wynagrodzeń osób, o których mowa w pkt 8-10, wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia, oraz wynagrodzenia wypłaconego osobie świadczącej usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej	36 875,00 zł
12. Dodatkowe uwagi dotyczące wynagrodzeń <i>(Można wpisać informacje dotyczące wynagrodzeń, o których mowa w pkt 1-11, którymi organizacja chciałaby podzielić się z opinią publiczną)</i>	Członkowie organu zarządzającego nie pobierają wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji.

VII. Informacja o udzielonych przez organizację pożyczkach publicznych w okresie sprawozdawczym

1. Organizacja udzielała pożyczek publicznych	☐ Tak ☒ Nie
2. Wysokość udzielonych pożyczek publicznych	0,00 zł
3. Statutowa podstawa przyznania pożyczek publicznych	

VIII. Informacja o działalności zleconej organizacji publicznej przez organy administracji publicznej w okresie sprawozdawczym

1. Organizacja realizowała zadania zlecone przez organy jednostek samorządu terytorialnego	☒ Tak ☐ Nie			
2. Informacja na temat głównych realizowanych zadań i kwot dotacji otrzymanych na ich realizację <i>(Należy podać nazwę zadania, jego główny(-e) cel(-e), nazwę organu udzielającego dotacji oraz kwotę przyznanej dotacji)</i>				
Lp	Nazwa zadania	Cel(-e) zadania	Nazwa organu udzielającego dotacji	Kwota
1	Dofinansowanie warsztatu terapii zajęciowej w Warszawie	rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną	m. st. Warszawa	177 977,18 zł
2	Dofinansowanie wkładu własnego do projektu „Centrum Doradztwa Zawodowego i Wsparcia Osób Niepełnosprawnych Intelakualnie – Centrum DZWONI V”	rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną	Miasto Bytom	1 520,00 zł
3	Dofinansowanie zadań statutowych prowadzonych przez Koło w Opalenicy	rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną	Gmina Opalenica	72 000,00 zł
4	Dofinansowanie zadań statutowych prowadzonych przez Koło w Wyszowie	rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną	Gmina Wyszów	220 000,00 zł

5	Dofinansowanie warsztatów terapii zajęciowej prowadzonych przez Koła PSONI w Wyszku, Wałbrzychu, Lwówku	rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną	Powiat	391 067,10 zł
6	Dofinansowanie zadań statutowych prowadzonych przez Koło w Sierakowicach	rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną	Gmina Opalenica	7 800,00 zł

3. W okresie sprawozdawczym organizacja realizowała zadania zlecone przez organy administracji rządowej lub państwowe fundusze celowe			☒ Tak ☐ Nie	
---	--	--	---	--

4. Informacja na temat realizowanych zadań i kwot dotacji otrzymanych na ich realizację
(Należy podać nazwę zadania, jego główny(-e) cel(-e), nazwę organu udzielającego dotacji oraz kwotę przyznanej dotacji)

Lp	Nazwa zadania	Cel(-e) zadania	Nazwa organu udzielającego dotacji	Kwota
1	Dofinansowanie warsztatu terapii zajęciowej prowadzonego w Warszawie	rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	990 615,82 zł
2	Kontrakt na prowadzenie rehabilitacji w ramach Ośrodka Wczesnej Interwencji w Warszawie	rehabilitacja dzieci z niepełnosprawnością intelektualną	Narodowy Fundusz Zdrowia	7 345 594,33 zł
3	Niepubliczna Poradnia Wczesnego Wspomagania Rozwoju w Warszawie	edukacja i rozwój dzieci z niepełnosprawnością intelektualną	Ministerstwo Edukacji Narodowej	1 428 139,32 zł
4	„Centrum Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie - Centrum DZWONI V”	rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	5 537 855,12 zł
5	„Centrum Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie - Centrum DZWONI VI”	rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	466 867,12 zł
6	„Ku samodzielności i niezależności”	rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością intelektualną i zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnością intelektualną	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	1 142 692,03 zł
7	"Wiedza dla Włączenia"	zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnością intelektualną	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	662 421,08 zł
8	"BAZA: Bezpieczni - Aktywni - Zdrowi - Ambitni II"	zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnością intelektualną	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	337 477,42 zł
9	Finansowanie działalności Ośrodków Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczych w Mońkach, Opalenicy, Sierakowicach i Wyszku	edukacja i rozwój dzieci z niepełnosprawnością intelektualną	Ministerstwo Edukacji Narodowej	9 534 030,95 zł

10	Dofinansowanie warsztatów terapii zajęciowej prowadzonych przez Koła PSONI w Wyszkanie, Wałbrzychu, Lwówku	rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 519 600,00 zł
11	Program Rehabilitacja 25 + prowadzonych w Kole w Wyszkanie, Mońkach i Sierakowicach	rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	866 435,14 zł
12	Prowadzenie Środowiskowych Domów Samopomocy w Kołach w Wyszkanie i Opalenicy	rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością intelektualną	Wojewoda	2 756 535,48 zł
13	Udział budżetu Państwa w projektach finansowanych ze środków UE	rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną	Budżet Państwa	1 016 643,76 zł
14	Dofinansowanie szkoleń pracowników	rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	27 904,00 zł
15	Program Asystencji Osobistej	Fundusz Solidarnościowy	rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością intelektualną	217 665,00 zł
16	Dofinansowanie pracowników	rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną	Urząd Pracy	21 483,51 zł
17	Radio SoVo	rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną	Narodowy Instytut Wolności	212 977,08 zł

IX. Informacja dotycząca realizowanych przez organizację pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym zamówień publicznych

(Należy wpisać realizowane zamówienia publiczne w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych oraz te, do których nie stosuje się przepisów ww. ustawy, np. zamówienia, których wartość nie przekroczyła wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14 000 euro)

1. W okresie sprawozdawczym organizacja realizowała zamówienia publiczne	☐ Tak ☒ Nie
--	---

2. Informacja na temat realizowanych zamówień i kwot otrzymanych na ich realizację

Lp	Przedmiot zamówienia	Nazwa organu	Kwota
----	----------------------	--------------	-------

X. Informacje uzupełniające

1. Wykaz spółek, w których organizacja posiada co najmniej 20% udziałów lub akcji w kapitale zakładowym lub co najmniej 20% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym spółki

Lp.	Nazwa spółki	REGON	Siedziba spółki	% udziałów lub akcji w kapitale	% udziału w ogólnej liczbie głosów
-----	--------------	-------	-----------------	---------------------------------	------------------------------------

2. Wykaz fundacji, których organizacja jest fundatorem

3. Informacje o kontrolach przeprowadzonych w organizacji przez organy administracji publicznej w okresie sprawozdawczym

Lp	Organ kontrolujący	Liczba kontroli
1	Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie	1

4. Organizacja przeprowadziła badanie sprawozdania finansowego na podstawie ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości lub rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie obowiązku badania sprawozdań finansowych organizacji pożytku publicznego		☒ Tak ☐ Nie	
5. Dodatkowe informacje <i>(Można wpisać w poniższe pole inne informacje, którymi organizacja chciałaby podzielić się z opinią publiczną)</i>			
Imię i nazwisko osoby upoważnionej lub imiona i nazwiska osób upoważnionych do składania oświadczeń woli w imieniu organizacji	Monika Zima-Parjaszewska	Data wypełnienia sprawozdania	2026-07-06

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE

Z DZIAŁALNOŚCI
POLSKIEGO STOWARZYSZENIA
NA RZECZ OSÓB
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ
INTELEKTUALNĄ

W ROKU

2025

Misją Stowarzyszenia jest:

- dbanie o godność, szczęście i jakość życia osób z niepełnosprawnością intelektualną, ich równoprawne miejsce w rodzinie i w społeczeństwie,
- wspieranie rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną we wszystkich obszarach życia i sytuacjach, a zwłaszcza w ich gotowości niesienia pomocy innym.

[Art. 31 Statutu]

Spis treści

I.	Informacje organizacyjne	3
1.	Dane organizacji	3
2.	Zarząd Główny PSONI w 2025 roku	3
3.	Cel statutowy.....	4
4.	Działalność statutowa i członkostwo	4
II.	Szczegółowe sprawozdanie z działalności statutowej.....	5
1.	Działalność stała Stowarzyszenia	5
2.	Charakterystyka osób korzystających z placówek i usług PSONI.....	9
3.	Działania placówek Zarządu Głównego PSONI i realizowane projekty.....	10
4.	Działalność odpłatna	19
5.	Działalność rzecznicza Zarządu Głównego PSONI	20
III.	Posiedzenia Zarządu Głównego	26
IV.	Zgromadzenie Elektorów	27
V.	Spotkania organizowane przez Zarząd Główny	27
VI.	Informacja o wysokości przychodów uzyskanych w roku 2025 wraz z wyodrębnieniem ich źródeł	28
VII.	Informacja o poniesionych kosztach	29
VIII.	Dane o zatrudnionych.....	30
IX.	Odznaczenia PSONI – rok 2025.....	31

I. Informacje organizacyjne

1. Dane organizacji

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną

Używany skrót: **PSONI**

ul. Głogowa 2b, 02-639 Warszawa, www.psoni.org.pl

Data i nr wpisu do KRS: 28.05.2003, nr 0000162757

REGON: 012059870

Organizacja pożytku publicznego

2. Zarząd Główny PSONI w 2025 roku

W roku sprawozdawczym 2025 Zarząd Główny PSONI działał w składzie:

Prezydium Zarządu Głównego

dr Monika Zima-Parjaszewska –
prezeska

Joanna Cwojdzńska – wiceprezes

Mariusz Bojarowski – wiceprezes

dr Radosław Piotrowicz – wiceprezes

Zbysław Owczarski – sekretarz

Przemysław Momot – skarbnik

Członkowie

Anna Dziąsko

Iwona Peda-Zioła

Barbara Szczeglik

Paweł Wiktor

Małgorzata Batorska

Krzysztof Śliwiński

Izabela Bester

Beata Peplińska- Strehlau

Małgorzata Dańczak-Maksym

3. Cel statutowy

Działanie na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością intelektualną, tworzenia warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenia ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym, działanie na rzecz ochrony ich zdrowia oraz wspieranie ich rodzin. (Art.4 Statutu).

4. Działalność statutowa i członkostwo

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, używające skrótu PSONI, jest organizacją pożytku publicznego. Prowadzi nieodpłatną i odpłatną działalność pożytku publicznego.

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną z siedzibą w Warszawie prowadzi odpłatną działalność pożytku publicznego w zakresie szkoleń i opracowania tekstów łatwych do czytania i zrozumienia dla różnych podmiotów. Stowarzyszenie nie prowadzi działalności gospodarczej i nie jest wpisane do rejestru przedsiębiorców, natomiast niektóre koła terenowe posiadające osobowość prawną prowadzą działalność gospodarczą.

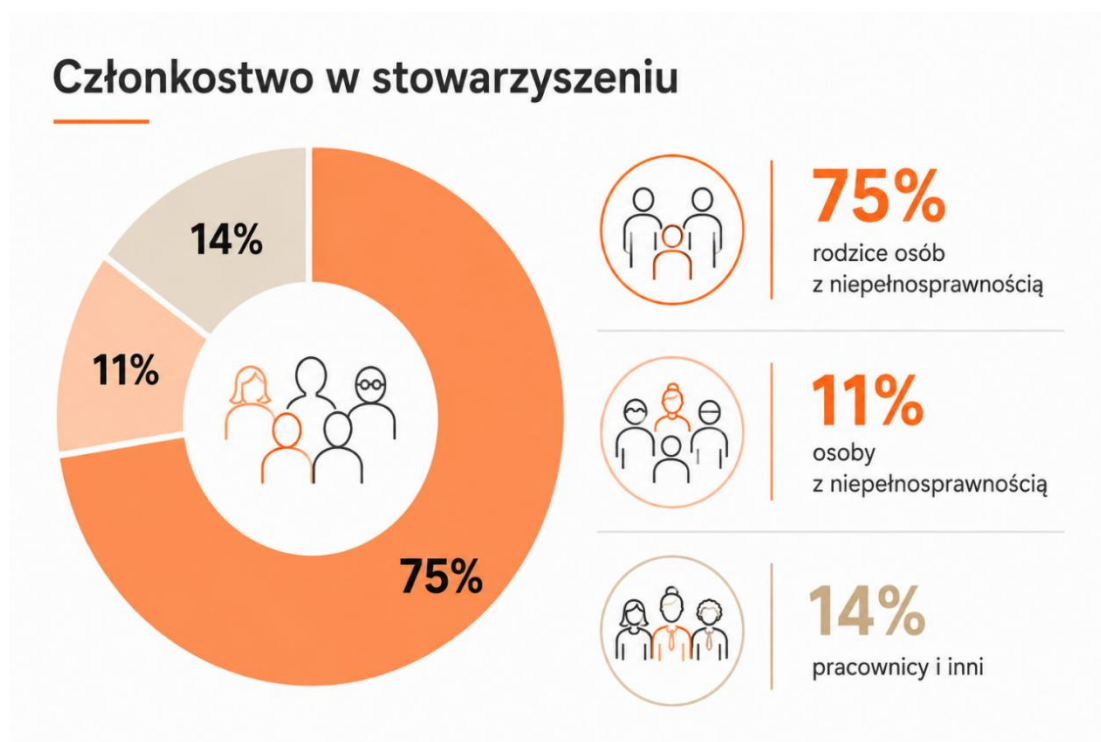
Działalność statutowa objęta sprawozdaniem prowadzona jest przez Zarząd Główny i jednostki terenowe Stowarzyszenia – Koła.

Liczba członków PSONI, według sprawozdań Kół terenowych sporządzonych na dzień 31 grudnia 2025 roku, wynosi **9 665** osób (**7 519** kobiet i **2 146** mężczyzn), w tym:

- **7 203** – rodzice osób z niepełnosprawnością intelektualną
- **1 061** – osoby z niepełnosprawnością
- **1 391** – pracownicy i inni.

W porównaniu z rokiem poprzednim ubyło 437 członków Stowarzyszenia.

II. Szczegółowe sprawozdanie z działalności statutowej

1. Działalność stała Stowarzyszenia

W roku 2025 Zarząd Główny i Koła PSONI działały w ramach prowadzonych placówek oraz realizując projekty. Działalność Kół skierowana jest głównie na budowanie lokalnych kompleksowych systemów wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną od urodzenia do końca życia oraz wspieranie ich rodzin. Zakres działań poszczególnych Kół

PSONI jest uzależniony od lokalnych warunków, zdiagnozowanych potrzeb osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin oraz potencjału, którym dysponują.

System wsparcia PSONI

Prowadzimy różnorodne placówki i formy wsparcia, od edukacji i terapii, przez aktywizację zawodową, po mieszkalnictwo i wsparcie w codziennym, aktywnym życiu.

System wsparcia prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną obejmuje szeroką sieć placówek i usług wspierających osoby z niepełnosprawnością intelektualną oraz ich rodziny na różnych etapach życia – od wczesnego dzieciństwa, przez edukację i aktywizację zawodową, aż po mieszkalnictwo i wsparcie w codziennym funkcjonowaniu. Placówki PSONI działają w całej Polsce, zapewniając kompleksowe, wielospecjalistyczne wsparcie dostosowane do indywidualnych potrzeb osób korzystających z pomocy.

W strukturach Stowarzyszenia funkcjonują m.in. przedszkola specjalne, szkoły specjalne, Ośrodki Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawcze (OREW) oraz szkoły przysposabiające do pracy, które prowadzą edukację, terapię i rehabilitację dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami. Ośrodki i Punkty Wczesnej Interwencji (OWI/PWI) zapewniają kompleksowe wsparcie diagnostyczne, terapeutyczne

i rehabilitacyjne małym dzieciom z niepełnosprawnościami lub zagrożonym niepełnosprawnością. Placówki wspierają również rodzinę dziecka, wzmacniając jej kompetencje w zakresie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi oraz aktywnemu uczestnictwu dziecka w życiu społecznym.

Istotnym elementem systemu są również placówki wspierające osoby dorosłe.

Środowiskowe Domy Samopomocy (ŚDS) oraz zespoły rehabilitacyjno-terapeutyczne, świetlice i Dienne Centra Aktywności wspierają rozwój kompetencji społecznych, samodzielności oraz aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnym. Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ), Zakłady Aktywności Zawodowej (ZAZ) oraz Centra DZWONI pomagają osobom z niepełnosprawnościami zdobywać kompetencje zawodowe, podejmować zatrudnienie i utrzymywać aktywność na rynku pracy.

Ważną częścią systemu wsparcia PSONI są również różne formy mieszkalnictwa – mieszkania wspomagane, treningowe i chronione, Domy Pomocy Społecznej oraz Centra Opiekuńczo-Mieszkalne. Placówki te wspierają osoby z niepełnosprawnościami w prowadzeniu możliwie niezależnego, bezpiecznego i aktywnego życia w społeczności lokalnej.

Cały system wsparcia PSONI opiera się na podejściu skoncentrowanym na osobie, poszanowaniu godności, praw i podmiotowości osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz współpracy z rodziną i środowiskiem lokalnym. Działania realizowane przez Stowarzyszenie mają na celu nie tylko zapewnienie specjalistycznego wsparcia, ale przede wszystkim wzmacnianie samodzielności, sprawczości i możliwości aktywnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnością intelektualną w życiu społecznym, edukacyjnym i zawodowym.

PSONI działa również w obszarze wspierania rozwoju self-adwokatury – ruchu rzecznictwa osób z niepełnosprawnością intelektualną. Działania stałe prowadzone są w kilku kołach i przy Zarządzie Głównym. Self-adwokaci biorą czynny udział w konferencjach, spotkaniach ogólnopolskich organizowanych przez PSONI, działają rzeczniczo w swoich społecznościach lokalnych i samorządach.

Poniższe zestawienie tabelaryczne opracowano na podstawie sprawozdań z działalności w roku 2025 sporządzonych przez Koła PSONI i placówki podległe bezpośrednio Zarządowi Głównemu.

Zestawienie zawiera **liczby głównych placówek** oraz **liczby osób** korzystających z ich usług.

PLACÓWKA	2024		2025	
	UCZESTNICY	LICZBA PLACÓWEK	UCZESTNICY	LICZBA PLACÓWEK
OREW i szkoły specjalne podstawowe	4 865	78	4 332	78
Szkoły Specjalne Przystosowujące do Pracy	195	14	204	14
OWI/PWI	15 102	27	15 115	27
Przedszkola	499	20	486	20
ŚDS	2 113	53	2 097	54
WTZ	3 771	83	3 548	83
ZAZ	948	14	1 043	14
Centra DZWONI	764	6 + (2 filie)	573	6 + (2 filie)
Zespoły Rehabilitacyjno - Terapeutyczne, świetlice, Dienne Centra Aktywności,	1 252	33	1 059	27
Mieszkania wspomagane, Mieszkania chronione, DPS	444	26	372	22
Mieszkania treningowe	261	15	295	19
Centra opiekuńczo-mieszkalne	36	2	38	2
RAZEM	30 250	371	29 162	368

System wsparcia prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną ma charakter dynamiczny i dostosowuje się do zmieniających się potrzeb osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz ich rodzin. Dane za lata 2024–2025 pokazują zarówno stabilność kluczowych placówek i form wsparcia, jak i zmiany wynikające z rozwoju nowych usług, lokalnych potrzeb społeczności oraz przekształceń organizacyjnych prowadzonych placówek.

W części obszarów działalności można zaobserwować wzrost liczby uczestników lub liczby placówek, co wiąże się m.in. z rosnącym zapotrzebowaniem na określone formy wsparcia, rozwijaniem nowych usług środowiskowych i mieszkaniowych oraz zwiększaniem dostępności działań prowadzonych przez Koła PSONI. W innych obszarach widoczne są niewielkie spadki liczby uczestników lub placówek, wynikające przede wszystkim ze zmian demograficznych, reorganizacji lokalnych systemów wsparcia, przekształceń placówek albo dostosowywania zakresu działalności do aktualnych potrzeb odbiorców.

Pomimo zachodzących zmian, PSONI utrzymuje rozbudowany, ogólnopolski system wsparcia obejmujący edukację, rehabilitację, aktywizację zawodową, mieszkalnictwo oraz usługi środowiskowe, zapewniając osobom z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzinom możliwość korzystania z różnorodnych form pomocy na kolejnych etapach życia.

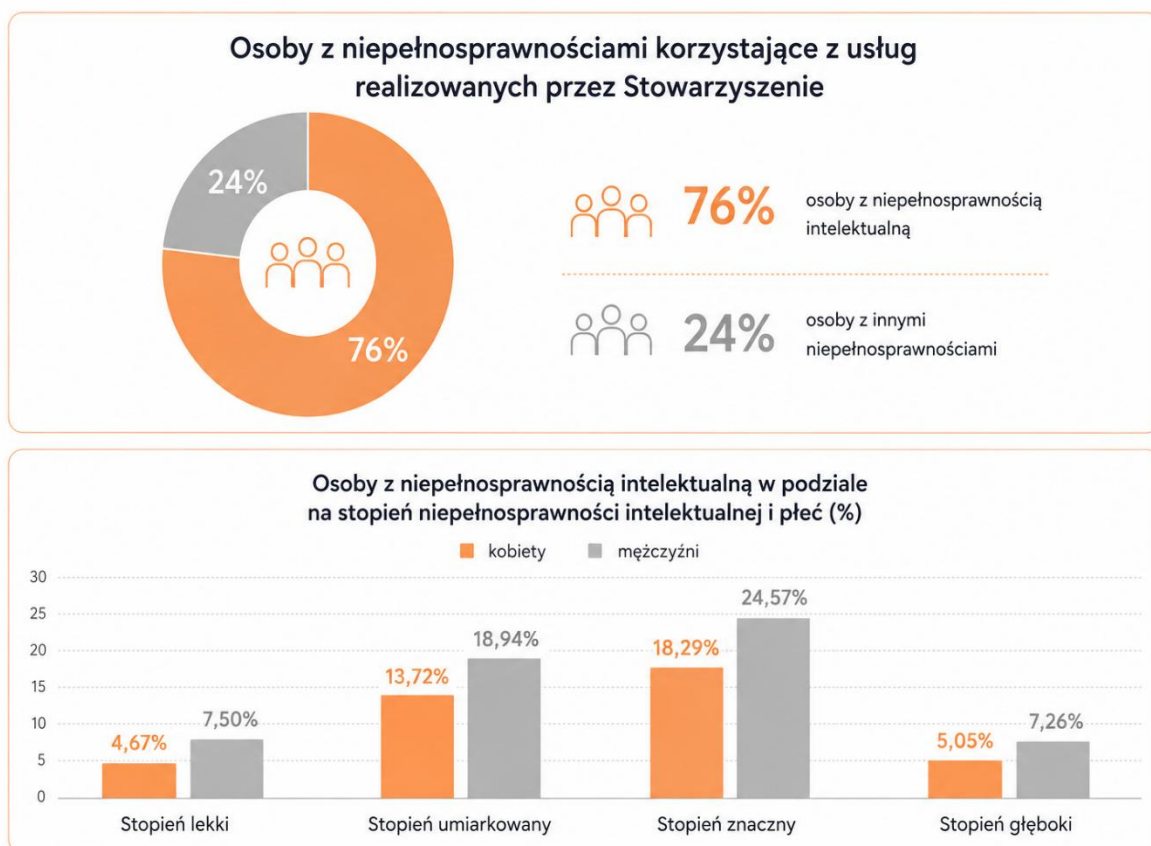
2. Charakterystyka osób korzystających z placówek i usług PSONI

Dane przedstawione na wykresach na str. 11 pokazują, że działalność Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną koncentruje się przede wszystkim na wspieraniu osób z niepełnosprawnością intelektualną, które stanowią większość odbiorców wsparcia oferowanego przez Stowarzyszenie.

Jednocześnie wsparciem obejmowane są również osoby z innymi niepełnosprawnościami, w szczególności z niepełnosprawnościami sprzężonymi, wymagające kompleksowej i wielospecjalistycznej pomocy.

Struktura osób korzystających ze wsparcia pokazuje również dużą różnorodność potrzeb związanych z poziomem funkcjonowania i stopniem niepełnosprawności intelektualnej. W działalności PSONI kluczowe znaczenie ma jednak nie sam stopień

niepełnosprawności, lecz indywidualne potrzeby danej osoby, jej możliwości, potencjał oraz zakres niezbędnego wsparcia. Podejście to pozwala na planowanie działań w sposób elastyczny i skoncentrowany na człowieku, z uwzględnieniem jego prawa do rozwoju, samodzielności, aktywności społecznej oraz możliwie niezależnego życia.

3. Działania placówek Zarządu Głównego PSONI i realizowane projekty

W 2025 roku oprócz stałej działalności placówek Zarządu Głównego: **Warsztatu Terapii Zajęciowej** (dla 28 uczestników) oraz **Ośrodka Wczesnej Interwencji** (który wspierał 2 165 dzieci), Biuro Zarządu Głównego realizowało następujące projekty:

Termin realizacji: styczeń 2025 – grudzień 2027

Finansowanie: Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, grantodawca: MRPiPS, Lider projektu: BON, partner: PZG. Ogólna kwota dofinansowania projektu: 219 989 847,00 zł w tym kwota dofinansowania dla PSONI: 91 360 701,36 zł.

Podsumowanie najważniejszych działań w roku 2025:

Rozpoczęcie tworzenia sieci **Regionalnych Centrów Komunikacji (RCK)** było jednym z najbardziej namacalnych rezultatów roku. W Rzeszowie, Gdańsku, Lublinie i Olsztynie podpisano umowy najmu i rozpoczęto wyposażanie przestrzeni, które już wkrótce staną się miejscami specjalistycznego wsparcia. W dalszej części roku finalizowano uzgodnienia i prace dotyczące uruchomienia RCK w pozostałych lokalizacjach: Gorzowie Wlkp., Poznaniu, Kielcach, Bytomiu (łącznie w 8 miastach). Lokale przygotowywano z myślą o pełnej dostępności, zarówno architektonicznej, jak i technologicznej.

W roku 2025 powstawał pierwszy w Polsce spójny **system szkoleniowy dla specjalistów AAC**. Eksperci przygotowali jednolity program szkoleniowy dla trenerów AAC (Train the Trainers), obejmujący 48 godzin zajęć i bogaty zestaw materiałów dydaktycznych, w tym nagrania prawdziwych usług AAC i tłumaczenia kluczowych publikacji. Dzięki temu możliwe było przeszkolenie grupy trenerek, które następnie poprowadziły pierwszą ogólnopolską turę szkoleń dla specjalistów AAC. Zainteresowanie przerosło oczekiwania, rekrutacja zakończyła się w ciągu dwóch godzin, a 99% uczestników oceniło szkolenia bardzo wysoko. W efekcie po zakończeniu I tury szkoleń powstała aktywna sieć 240 specjalistów, którzy już wkrótce będą wspierać osoby z trudnościami w komunikowaniu się w całej Polsce. II tura szkoleń planowana jest w 2026 roku i będzie kontynuowana w 2027 roku.

W projekcie wypracowano nowe **standardy AAC**, redefiniujące sposób myślenia o komunikacji wspomagającej. Podkreślono, że AAC nie jest terapią, lecz prawem człowieka, narzędziem umożliwiającym samodzielność, podmiotowość i pełne uczestnictwo społeczne. Usługi AAC zaprojektowano w modelu środowiskowym, realizowanym tam, gdzie dana osoba żyje i funkcjonuje. Kluczowym elementem będzie Przymierzalnia sprzętu AAC, która pozwoli dobrać technologię w sposób optymalny i racjonalny, dostosowany do potrzeb danej osoby, zwiększając skuteczność wsparcia i ograniczając niepotrzebne koszty.

Rok 2025 był również przełomowy dla rozwoju ETR w Polsce. Zespół ekspertów opracował kompleksowe **Standardy tekstu łatwego do czytania i zrozumienia**. Równolegle wdrożono 40-godzinny **program szkoleń ETR**, w ramach którego przeszkolono 101 przyszłych specjalistów. Podobnie jak w przypadku AAC, zainteresowanie było ogromne, nabór na szkolenia zakończył się w ciągu dwóch godzin.

Jednym z najbardziej wartościowych elementów projektu było włączenie osób z niepełnosprawnością intelektualną i w spektrum autyzmu jako **konsultantów ETR**. Przeszkolono 150 osób, które będą współtworzyć dostępne treści, oceniając ich zrozumiałość i użyteczność.

W 2025 roku w ramach projektu intensywnie rozwijano koncepcję **aplikacji ETR**, która w przyszłości zastąpi usługę opracowywania tekstów w ETR dla klientów indywidualnych. Zespół ds. aplikacji ETR przygotował dokumentację, przeprowadził rozeznanie rynku, konsultował rozwiązania z ekspertami i użytkownikami, a także testował makiety aplikacji z osobami z niepełnosprawnością intelektualną. Wyniki tych testów znacząco wpłynęły na kierunek projektowania. Pod koniec roku opublikowano zapytanie ofertowe na wykonawcę aplikacji.

Równolegle powstawały **standardy i procedury Centrum Komunikacji**. Zespół ekspertów opracował szczegółowe procesy świadczenia usług AAC i ETR, zasady organizacji pracy w CK i RCK, a także rozwiązania dotyczące

bezpieczeństwa danych i kontroli jakości. Przeanalizowano rynek sprzętu AAC, przygotowano listę wyposażenia przymierzalni oraz zaplanowano szkolenia dla specjalistów techniczno-informatycznych. Zakończono pierwszy etap prac, tworząc solidny fundament dla funkcjonowania całego systemu.

Centrum Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób z Niepełnosprawnością Inteluktualną – Centrum DZWONI V

Termin realizacji: projekt wieloletni realizowany w okresie 01.07.2023-31.03.2026; w 2025 r. realizowany był częściowo II okres projektu (01.01.2025-31.03.2025) oraz III okres projektu (od 01.04.2025-31.12.2025)

Finansowanie (grantodawca, kwota): Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (konkurs 1/2022 Działamy razem), kwota całkowita projektu: 13.038.319,00 zł, w tym dofinansowanie PFRON: 11 734 487,10; kwota w III okresie finansowania: 6 015 797,20 zł, w tym dofinansowanie PFRON: 5 413 135,20 zł.

Opis działań w 2025 roku:

Projekt „Centrum DZWONI V” jest jednym z kluczowych działań PSONI, ukierunkowanym na zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami oraz ich skuteczne wejście i utrzymanie się na otwartym rynku pracy. Realizacja projektu opiera się na sprawdzonej metodzie **zatrudnienia wspomagane**, która zapewnia kompleksowe, indywidualnie dopasowane wsparcie na każdym etapie procesu – od oceny potrzeb i możliwości osoby przez przygotowanie do pracy, aż po wsparcie w miejscu zatrudnienia w celu utrzymania stabilnego zatrudnienia i rozwoju kariery zawodowej.

Projekt odpowiada na potrzeby osób, które ze względu na charakter funkcjonowania wynikający z niepełnosprawności mają szczególne trudności w znalezieniu i utrzymaniu pracy bez wsparcia. Istotnym elementem działań jest opracowanie i realizacja Indywidualnych Planów Działania, tworzonych w oparciu o diagnozę funkcjonowania uczestnika z wykorzystaniem klasyfikacji ICF, co pozwala na precyzyjne dopasowanie form wsparcia do jego możliwości i potrzeb. Projekt obejmuje również działania skierowane do otoczenia osób z niepełnosprawnościami, w tym pracodawców oraz rodzin, budując świadomość potencjału tej grupy i wspierając tworzenie sprzyjających warunków zatrudnienia.

Realizowany jest na terenie 6 województw za pośrednictwem 6 Centrów DZWONI wraz z Filiami: w Bytomiu, Jarosławiu wraz z Filią w Rzeszowie, Gdańsku, Ostródzie, Warszawie i Zgierzu wraz z Filią w Łodzi.

Rezultaty w III okresie realizacji projektu (do 31.12.2025 r.):

- 573 osoby skorzystało z kompleksowego wsparcia
- 96 osób nieaktywnych zawodowo podjęło zatrudnienie na otwartym rynku pracy
- 358 osób zatrudnionych na otwartym rynku pracy, utrzymało zatrudnienie.

Wiedza dla włączenia

Wiedza dla włączenia

Termin realizacji: projekt wieloletni realizowany w okresie 01.04.2024 – 31.12.2027; realizowany był częściowo I okres projektu (01.01.2025-31.03.2025) oraz II okres projektu (od 01.04.2025-31.12.2025)

Finansowanie (grantodawca, kwota): Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (konkurs 1/2022 Działamy razem), kwota całkowita projektu: 2 660 678,96 zł, w tym dofinansowanie PFRON: 2 128 430,46; kwota w II okresie finansowania: 911 699,06 zł, w tym dofinansowanie PFRON: **729 337,06 zł.**

Opis działań w 2025 roku:

W 2025 roku Redakcja wydawnictw PSONI w ramach projektu „Wiedza dla włączenia” przygotowała i wydała:

- cztery numery kwartalnika „Społeczeństwo dla Wszystkich”,

- cztery nowe publikacje z serii „Biblioteka self–adwokata”,

- **Moja wiedza na temat Unii Europejskiej**

Publikacja przedstawia najważniejsze informacje na temat Unii Europejskiej, m.in. czym jest Unia Europejska, jak Unia pomaga mieszkańcom Polski i co robi dla osób z niepełnosprawnościami.

- **Jak dobrze przygotować się do badań.**

Publikacja w przystępny sposób opisuje różne rodzaje badań, m.in. badania krwi, RTG i USG, a także wizyty u takich specjalistów, jak okulista, dermatolog, ginekolog i urolog.

- **Pierwsza pomoc przy drobnych urazach.**

W publikacji są wskazówki, jak reagować, gdy się oparzymy, skaleczymy, w czasie krwotoku z nosa lub kiedy ugryzie nas owad.

- **Przewodnik po sztucznej inteligencji.**

Publikacja wyjaśnia czym jest sztuczna inteligencja, do czego można ją używać oraz jak skutecznie z niej korzystać. W publikacji opisane są niebezpieczeństwa, które niesie ze sobą używanie sztucznej inteligencji.

- poprawione wydania dwóch publikacji w tekście łatwym do czytania i zrozumienia:

- **Moja żona, mój mąż**

- **Moje prawa konsumenckie**

- publikacja dla otoczenia osób z niepełnosprawnością **Niezależne życie osób z głęboką niepełnosprawnością intelektualną** przedstawia odpowiedzi na pytania:

Jak diagnozować potrzeby osób z głęboką niepełnosprawnością intelektualną?

W jaki sposób mówić o nich, by nadawać znaczenie ich niezależnemu życiu?

Jak potrzeba intensywnego wsparcia może uwzględniać podmiotowość, wolę i preferencje tych osób?

- poprawione wydanie książki „**Taka dobra historia. Część I**”

W publikacji czytelnicy znajdą rozmowy z byłymi liderami Stowarzyszenia na temat rozwoju organizacji w latach 1963-2003 oraz tworzonych kolejnych form wsparcia świadczonych osobom z niepełnosprawnością intelektualną. Można z nich dowiedzieć się, jak powstawało Stowarzyszenie i jakie kroki musieli podejmować jego założyciele.

Ukazuje determinację i nieugiętość ludzi, dla których celem było włączenie osób z niepełnosprawnością intelektualną w nurt życia społecznego.

Ku samodzielności i niezależności

Termin realizacji: 01.04.2024 – 31.03.2027

Finansowanie (grantodawca, kwota): PFRON - 1 217 384,00 złotych z czego wysokość dofinansowania Funduszu 1 204 784,00 zł.

Opis projektu:

Celem projektu jest zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnością intelektualną i rozwojową poprzez umożliwienie im zdobywania i rozwijania kompetencji społecznych, dzięki multidyscyplinarnemu i transdyscyplinarnemu oddziaływaniu rehabilitacyjnemu.

Zwiększenie niezależności osób z niepełnosprawnością intelektualną przez poszerzenie wiedzy ich i ich otoczenia z zakresu prawa, rozwiązywania problemów pedagogiczno-psychologicznych, spraw socjalno-bytowych.

Głównym działaniem realizowanym w ramach projektu było prowadzenie kompleksowej rehabilitacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością w placówce Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną – Ośrodka Wczesnej Interwencji w Warszawie oraz Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym w Wyszkanie.

W ramach projektu przeprowadzono następujące działania:

- przeprowadzono **ocenę funkcjonalną** beneficjentów za pomocą odpowiednio skonstruowanych narzędzi
- prowadzono **indywidualne treningi umiejętności**

Z tej formy wsparcia skorzystało 133 beneficjentów. Łączna liczba godzin udzielonego wsparcia wyniosła 3963.

- prowadzono **grupowe treningi umiejętności społecznych**

Z tej formy wsparcia skorzystało 108 beneficjentów. Łączna liczba godzin udzielonego wsparcia wyniosła 2153.

- wsparcie pośrednie w formie **instruktaży dla rodziców /opiekunów**

Beneficjentów. W instruktażach treningowych w każdym miesiącu realizacji projektu brało udział 108 rodziców / opiekunów osób z niepełnosprawnościami.

Liczba godzin udzielonego wsparcia w ramach wsparcia pośredniego 1294 h.

Odrębnym działaniem prowadzonym w ramach projektu było dostarczanie osobom z niepełnosprawnością intelektualną i ich najbliższemu otoczeniu niemal każdego rodzaju porad i wsparcia, zarówno osobiście, jak i na odległość w ramach

Ogólnopolskiego Centrum Porad.

W czasie realizacji projektu udzielono:

- 2068 porad prawnych;
- 848 porad psychologicznych,
- 1931 porad społeczno-obywatelskich.

Radiowe ABC - Poradnia Samopomocy Radia SoVo

Termin realizacji: 02.01.2024 - 31.12.2025

Finansowanie (grantodawca, kwota): Narodowy Instytut Wolności. Wartość planowana w 2025 r. – 219 536,93 zł - wykorzystana 213 504,75 zł.

Opis działań w 2025 roku:

W 9 miejscowościach (w 8 Kołach PSONI oraz w Biurze ZG) działały Poradnie Samopomocy Radia SoVo, tzn. grupy dziennikarzy - osób z niepełnosprawnościami wspieranych przez instruktora/terapeutę z danego Koła (Biskupiec, Bytom, Jarosław, Rymanów, Świdnica, Tczew, Zgierz, Żory).

Zadaniem dziennikarzy (osób z niepełnosprawnością) wspieranych przez 9 instruktorów/terapeutów było regularne przygotowywanie podcastów (w projekcie zwanych audycjami) na stronę internetową www.radiosovo.pl.

Projekt był kontynuacją wielu projektów finansowanych z programu ERASMUS oraz programu Polska Cyfrowa, rozwijających kompetencje cyfrowe osób z niepełnosprawnością intelektualną w PSONI.

W ramach projektu w 2025 roku powstało:

- 159 plików dźwiękowych i ponad 159 plików graficznych,
 - ponad 150 organizacji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami
- z całej Polski zostało poinformowane o projekcie, Poradni Radia SoVo oraz PSONI.

Najciekawszymi i najważniejszymi działaniami, z punktu widzenia rozwoju kompetencji cyfrowych i społecznych dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną była organizacja 16 eventów pn. "Dni Poradnictwa Radio SoVo" upowszechniających działalność PSONI oraz Poradni Samopomocy Radia SoVo.

Rozwój kompetencji mentorów jako narzędzie wdrażania Standardów funkcjonowania WTZ

Projekt partnerski realizowany przez: Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną (Partner), Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi (Lider).

Termin realizacji: projekt realizowany w okresie 01.12.2025 r. – 31.01.2026 r.

Finansowanie (grantodawca, kwota): Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (konkurs „Profesjonalizacja warsztatów terapii zajęciowej” – edycja 2025 w ramach Modułu III programu pn. „Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością”), kwota całkowita projektu: 165.000,00 zł.

Opis działań w 2025 roku:

Celem głównym zadania jest wzmocnienie prozatrudnieniowej funkcji WTZ, poprzez przygotowanie i przeszkolenie w okresie 01.12.2025 – 31.01.2026 r.

32 mentorów do upowszechnienia „Standardów funkcjonowania WTZ” wśród

podmiotów prowadzących warsztaty terapii zajęciowej (WTZ), w celu ujednolicenia wsparcia, obsługi i pomocy na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

W 2025 r. podjęto działania przygotowawcze niezbędne do przeprowadzenia zaplanowanych szkoleń. Obejmowały one w szczególności rekrutację uczestników projektu, organizację logistyczną przedsięwzięcia, w tym rezerwację sal szkoleniowych i miejsc noclegowych dla uczestników, przygotowanie materiałów szkoleniowych i organizacyjnych, a także koordynację działań związanych z realizacją procesu szkoleniowego.

Działania te stworzyły warunki do sprawnej realizacji zasadniczej części projektu zaplanowanej na 2026 rok.

4. Działalność odpłatna

W 2025 roku w ramach działalności odpłatnej PSONI:

- zrealizowało szkolenie online i szkolenie stacjonarne z tworzenia tekstów łatwych do czytania i zrozumienia dla pracowników Biura Rzecznika Praw Obywatelskich (4370 zł brutto)
- zrealizowało szkolenia z tekstu łatwego do czytania i zrozumienia dla pracowników Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej (3220 zł brutto)
- zrealizowało szkolenia z tekstu łatwego do czytania i zrozumienia dla pracowników Koła PSONI w Jarosławiu (4550 zł brutto)
- we współpracy z Szkołą Wyższą Psychologii Społecznej na zlecenie Instytutu Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczych przygotowało i przeprowadziło szkolenia oraz pilotaż walidacji efektów uczenia się w grupie osób z niepełnosprawnością intelektualną - uczniów szkoły przysposabiającej do pracy oraz szkolenia dla nauczycieli.

W ramach zadania powstały:

- materiały szkoleniowe dla nauczycieli dla kwalifikacji wolnorynkowej „Obróbka wstępna warzyw i owoców” oraz materiały szkoleniowe dla nauczycieli dla kwalifikacji wolnorynkowej „Zmywanie naczyń” uwzględniające instrukcje korzystania z materiałów przeznaczonych dla

uczniów,

- zestaw materiałów instruktażowych i pomocy dydaktycznych w tekście łatwym do czytania i zrozumienia dla uczniów dotyczące obu kwalifikacji wolnorynkowych,
 - przygotowanie materiałów pomocniczych dla nauczycieli. (75 000 zł brutto)
- opracowało 12 materiałów edukacyjnych w tekście łatwym do czytania i zrozumienia przeznaczonych dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną opartych na poradniku pt. „Wiedza Twoją tarczą”. Poradnik bezpieczeństwa dla uczniów i uczennic”. Opracowany materiał ma tytuł „Poradnik bezpieczeństwa dla uczniów i uczennic” (20 000 zł brutto)

5. Działalność rzecznicza Zarządu Głównego PSONI

Działalność rzecznicza stanowi jeden z kluczowych obszarów aktywności PSONI. Członkowie Zarządu Głównego reprezentowali PSONI w wielu organach opiniotwórczych i doradczych oraz organizacjach parasolowych:

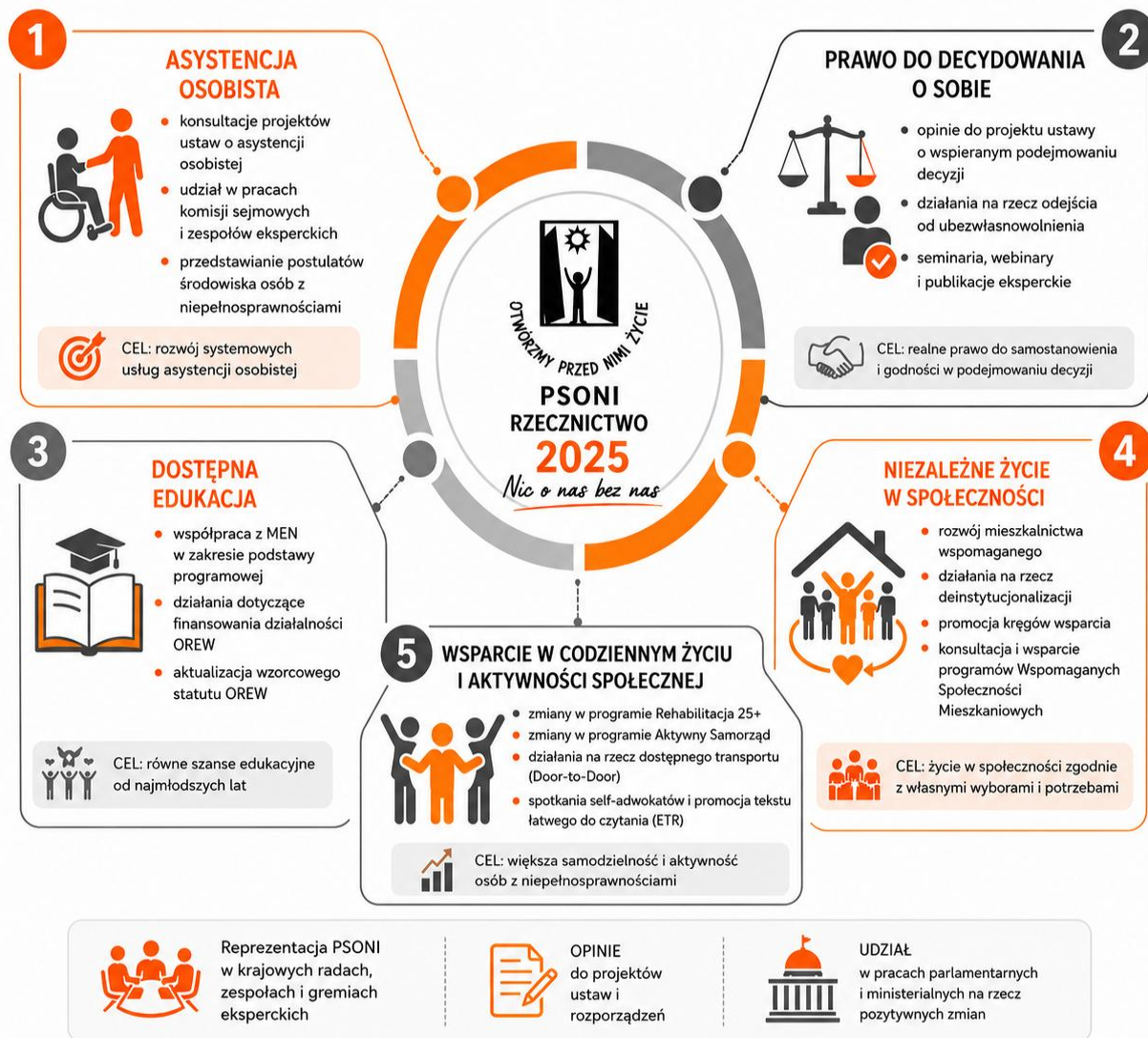
- **Krajowa Rada Konsultacyjna do spraw Osób Niepełnosprawnych** – Prezeska Zarządu Głównego PSONI dr Monika Zima-Parjaszewska była przewodniczącą VIII kadencji Rady, organu opiniotwórczo-doradczego Pełnomocnika Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych. Pod koniec 2025 roku do składu kolejnej, IX kadencji Krajowej Rady Konsultacyjnej do spraw Osób Niepełnosprawnych został wybrany Wiceprezes Zarządu Głównego PSONI Mariusz Bojarowski
- **Rada Dialogu Społecznego przy PFRON** – Wiceprezeska Zarządu Głównego PSONI Joanna Cwojdzińska
- **Rada Dostępności** przy Ministrze Funduszy i Polityki Regionalnej – Prezeska Zarządu Głównego PSONI dr Monika Zima-Parjaszewska
- **Rada Nadzorcza PFRON** – Skarbnik Zarządu Głównego PSONI Przemysław Momot
- **Zespół ds. Reformy Systemu Pomocy Społecznej** przy Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – Wiceprezeska Zarządu Głównego PSONI Joanna

Cwojdzińska oraz Prezeska Zarządu Głównego PSONI dr Monika Zima-Parjaszewska

- **Społeczny Zespół ds. Programów Wspomagane Społeczności Mieszkaniowe oraz Finansowanie Funkcjonowania WSM** przy PFRON – Wiceprezeska Zarządu Głównego PSONI Joanna Cwojdzińska
- **Zespół przy Ministrze Sprawiedliwości** w celu opracowania projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji zastępujących ubezwłasnowolnienie – Prezeska Zarządu Głównego PSONI dr Monika Zima-Parjaszewska
- **Rada Kongresu Osób z Niepełnosprawnościami** – Prezeska Zarządu Głównego PSONI dr Monika Zima-Parjaszewska
- **Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami** – Prezeska Zarządu Głównego PSONI dr Monika Zima-Parjaszewska, pełni funkcję Wiceprzewodniczącej PFON
- **Zespół Ekspertów** powołany przez Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych przy Krajowej Radzie Konsultacyjnej ds. wdrażania standardów funkcjonowania WTZ – Skarbnik Zarządu Głównego PSONI Przemysław Momot oraz przedstawiciele PSONI Łukasz Pisarski (WTZ przy Zarządzie Głównym PSONI), Kamila Włodarska (WTZ PSONI Koło w Ostródzie), Michalina Dulny (WTZ PSONI Koło w Elblągu)
- **Reprezentanci PSONI** brali udział w posiedzeniach i pracach **Partnerstwa Inclu(vi)sion** oraz **Polskiej Federacji Zatrudnienia Wspomaganego**, których PSONI jest członkiem.

Przedstawiciele Zarządu Głównego PSONI brali czynny udział w pracach organów i ciał doradczych, przedstawiając postulaty dotyczące potrzeb osób z niepełnosprawnością intelektualną, ich rodziców oraz Stowarzyszenia.

Główne obszary działalności rzeczniczej w 2025 roku

Prowadzone działania rzecznicze były kontynuacją działań ostatnich lat i skupione były wokół następujących tematów:

- **Asystencja osobista osób z niepełnosprawnościami (AOON)**
 - konsultacja rządowego i poselskiego projektu ustawy o AOON,
 - udział w spotkaniach eksperckich na rzecz AOON
 - udział w komisjach i zespołach sejmowych

▪ **Wspierane podejmowanie decyzji**

- 13 stycznia 2025 PSONI, wspólnie z Polskim Forum Osób z Niepełnosprawnościami i Stowarzyszeniem Instytut Niezależnego Życia, skierowało **uwagi do projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji**.
- W 2025 PSONI monitorowało przebieg rządowego procesu legislacyjnego, uczestniczył w spotkaniach i promował instrumenty wspieranego podejmowania decyzji zastępujące ubezwłasnowolnienie.
- Prezeska Zarządu Głównego PSONI dr Monika Zima-Parjaszewska wspólnie z Przewodniczącym Zarządu PFON dr Krzysztofem Kurowskim przygotowała artykuł o wspieranym podejmowaniu decyzji do publikacji Rzecznika Praw Obywatelskich:
<https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2026-03/Raport%20-%202013%20lat%20obowiazywania%20KPON.pdf>
- Prezeska Zarządu Głównego PSONI dr Monika Przeprowadzenie przeprowadziła webinar pt. „Ubezwłasnowolnienie a włączenie. Osoba z niepełnosprawnością intelektualną w projekcie unijnym, 16 kwietnia 2025
- 5 maja 2025 PSONI zorganizowało we współpracy z Poradnią Prawną APS oraz PFON seminarium pt. Godność Osoby z Niepełnosprawnością Intelektualną, a wspierane podejmowanie decyzji",
- 17 lipca 2025 PSONI wraz z Polskim Forum Osób z Niepełnosprawnościami wysłało **pismo do Związku Powiatów Polskich** w sprawie ableistycznego, dyskryminacyjnego i eugenicznego podejścia zaprezentowanego w opinii Związku do projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji.

- **Edukacja dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną**
 - 3 marca 2025 przedstawiciele zespołu roboczego PSONI ds. edukacji, tj.: dr Radosław Piotrowicz, Paweł Wiktor, Katarzyna Świeczkowska, dr Monika Zima-Parjaszewska wzięli udział w spotkaniu z przedstawicielami Ministerstwa Edukacji Narodowej na temat założeń podstawy programowej dla dzieci i młodzieży z głęboką niepełnosprawnością intelektualną
 - Członkini Zarządu Głównego PSONI Anna Dziąsko wzięła udział w spotkaniu z byłą minister edukacji, Krystyną Szumilas, na temat działalności OREW i innych szkół i placówek prowadzonych przez PSONI, a także przez inne podmioty, w których nie pobierane jest czesne, w kontekście dyskryminacji wynagrodzeń pracowników tych placówek
 - Sekretarz Zarządu Głównego PSONI Zbysław Owczarski brał udział w opiniowaniu projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo oświatowe oraz innych ustaw, projektów rozporządzeń MEN oraz w zgłoszeniu uwag do projektu ustawy o ochronie zdrowia psychicznego
 - Sekretarz Zarządu Głównego PSONI Zbysław Owczarski przygotował wystąpienia do MEN w sprawie nieprawidłowości wyliczenia Standardu A na rok 2025 (dotacja oświatowa) oraz zgłoszenie do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego podejrzenia niezgodności projektów realizowanych przez Instytucję Zarządzającą Funduszami Europejskimi w Małopolsce związanych z wdrażaniem programu z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych.
 - PSONI skierowało Apel skierowany do parlamentarzystów PE oraz posłów i senatorów RP, MEN, starostw powiatowych i prezydentów miast w sprawie dyskryminacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną przez Komisję Europejską (dotyczy funduszy europejskich)
 - W czerwcu 2025 r. na wniosek Kół prowadzących OREW-y, Zarząd Główny przyjął uaktualniony wzorcowy statut OREW. W skład zespołu przygotowującego dokument wchodził członkowie Zarządu Głównego -

Anna Dziąsko, Paweł Wiktor, Iwona Peda-Zioła, Radosław Piotrowicz,
a pracy przewodniczył Sekretarz Zarządu Głównego Zbysław Owczarski

▪ **Niezależne życia i wsparcie w społeczności lokalnej**

- udział przedstawicielki PSONI Doroty Szumbarskiej (Dyrektor OWI przy Zarządzie Głównym PSONI) w posiedzeniach komisji sejmowej ds. zdrowia i spotkaniach dotyczących finansowania wczesnej interwencji
- aktywne działania Skarbnika Zarządu Głównego PSONI Przemysława Momota i podniesienie i bieżące monitorowanie wysokości stawki dofinansowania do Programu Rehabilitacja 25 +
- aktywne działania Skarbnika Zarządu Głównego PSONI Przemysława Momota i wprowadzenie zmian w Programie Aktywny Samorząd w postaci włączenia do programu finansowania dodatkowego oprzyrządowania dla wózków o napędzie ręcznym
- udział Skarbnika Zarządu Głównego PSONI Przemysława Momota przy opracowywaniu Regulaminu naboru Programu Wspomaganych Społeczności Mieszkaniowych
- działania edukacyjne na temat mieszkalnictwa wspomagane, Kręgów wsparcia, poszanowania podmiotowości osób z niepełnosprawnością intelektualną, np. 26 czerwca 2025 wystąpienie Prezeski Zarządu Głównego PSONI dr Moniki Zimy-Parjaszewskiej pt. **„Mieszkania wspomagane jako gwarancja niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami. Doświadczenia organizacji pozarządowych”** na Seminarium pt. W stronę niezależnego życia i deinstytucjonalizacji – mieszkalnictwo wspomagane z usługami wspierającymi dla osób z niepełnosprawnościami, Zakład Socjologicznych Analiz Polityk Publicznych ISNS UW oraz wykład pt. **Zatrudnienie jako droga do niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami, podczas konferencji „Potencjał bez barier** - edukacja i rynek pracy dla osób

z niepełnosprawnościami”, 9 grudnia 2025, Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Warszawa

- W dniach 28-29 listopada 2025 Prezeska Zarządu Głównego PSONI reprezentowała PSONI podczas Kongresu Efektywnej Komunikacji, promując tekst łatwy do czytania i zrozumienia.
- Zorganizowanie przez PSONI XLV Sympozjum Naukowego pt. „Zrozumieć deinstytucjonalizację. O niezależnym życiu osób z niepełnosprawnością intelektualną”, we współpracy z Polskim Zespołem do Badań Naukowych nad Niepełnosprawnością Intelektualną oraz Akademią Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, 28 listopada 2025, APS
- Zorganizowanie 8 spotkań zdalnych na tematy ważne dla self-adwokatów (część spotkań prowadzona przez grupy self-adwokatów)
- Zorganizowanie 16 spotkań dla osób z niepełnosprawnością intelektualną informujących o projekcie Centrum Komunikacji dla Osób z Niepełnosprawnościami
- aktywne działania Skarbnika Przemysława Momota w celu przedłużenia realizacji Programu Door to door, w tym z możliwością korzystania z programu również przez uczestników WTZ.

III. Posiedzenia Zarządu Głównego

Zarząd Główny w roku 2025 odbył 10 posiedzeń i podjął 14 uchwał, natomiast Prezydium Zarządu Głównego zbierało się w miarę potrzeb i podjęło 4 uchwały.

W dniach 10-11 października 2025 r. w Warszawie odbyło się posiedzenie Zarządu Głównego z udziałem Przewodniczących Zarządów Kół.

IV. Zgromadzenie Elektorów

■ 14 czerwca 2025 r. | Warszawa

Zgromadzenie Elektorów

W Zgromadzeniu Elektorów wzięło udział 58 Elektorów, co stanowiło 51,8 % uprawnionych do głosowania. Przyjęto sprawozdania merytoryczne i finansowe z działalności Stowarzyszenia w roku 2024, a także sprawozdanie Centralnej Komisji Rewizyjnej za rok 2024.

V. Spotkania organizowane przez Zarząd Główny

W 2025 roku PSONI organizowało ogólnopolskie spotkania przedstawicieli placówek i Kół terenowych, poświęcone wymianie doświadczeń, rozwojowi usług oraz wspólnemu wypracowywaniu kierunków działań wspierających osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Spotkania stanowiły również przestrzeń do dyskusji o wyzwaniach związanych z budowaniem systemu wsparcia sprzyjającego niezależnemu życiu i włączeniu społecznemu.

Najważniejsze wydarzenia:

■ 28–29 marca 2025 r. | Aleksandrów Łódzki

Spotkanie Kierowników Środowiskowych Domów Samopomocy PSONI

„Środowiskowy Dom Samopomocy PSONI – droga do niezależnego życia osób z niepełnosprawnością intelektualną”

W spotkaniu uczestniczyło:

33 przedstawiciel Kół PSONI

członkowie Zarządu Głównego

łącznie 59 uczestników

■ 11–12 września 2025 r. | Gdańsk

Spotkanie Kierowników Warsztatów Terapii Zajęciowej PSONI

„Warsztat Terapii Zajęciowej PSONI – droga do niezależnego życia osób z niepełnosprawnością intelektualną”

W spotkaniu uczestniczyło:

50 przedstawicieli Kół PSONI
członkowie Zarządu Głównego
łącznie 93 uczestników

■ 10–11 października 2025 r. | Warszawa

Posiedzenie Zarządu Głównego z udziałem Przewodniczących Zarządów Kół

W spotkaniu uczestniczyło:

100 przedstawicieli z 58 Kół
12 członków Zarządu Głównego
3 pracowników Biura Zarządu Głównego
łącznie w wydarzeniu udział wzięło 115 osób.

VI. Informacja o wysokości przychodów uzyskanych w roku 2025 wraz z wyodrębnieniem ich źródeł

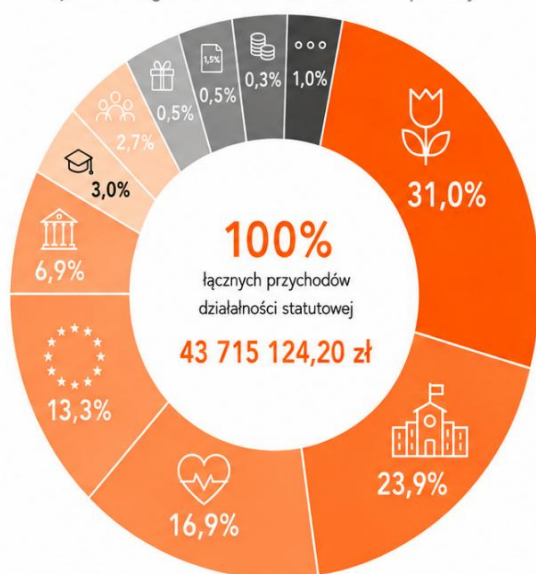
Działalność Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną finansowana jest z wielu komplementarnych źródeł publicznych i społecznych, co pozwala na realizację kompleksowego systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami na różnych etapach życia.

Największy udział w strukturze finansowania mają środki pochodzące z PFRON, samorządów oraz Narodowego Funduszu Zdrowia, które stanowią podstawę prowadzenia placówek edukacyjnych, rehabilitacyjnych, terapeutycznych i wspierających aktywność społeczną oraz zawodową.

Istotnym elementem finansowania działalności są również środki unijne, dotacje oświatowe oraz środki budżetowe, umożliwiające rozwijanie nowych form wsparcia i odpowiadanie na zmieniające się potrzeby osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin. Uzupełnieniem systemu są składki członkowskie, darowizny, wpłaty z tytułu 1,5% podatku oraz przychody z działalności odpłatnej pożytku publicznego, które pokazują znaczenie społecznego zaangażowania i zaufania wobec działalności Stowarzyszenia. Zróżnicowana struktura finansowania pozwala PSONI zachować stabilność funkcjonowania, rozwijać sieć placówek i usług oraz zapewniać osobom z niepełnosprawnościami wielospecjalistyczne wsparcie dostosowane do ich indywidualnych potrzeb i możliwości.

Źródła finansowania PSONI

Zarządu Głównego PSONI i Kół bez osobowości prawnej

Działalność PSONI finansowana jest ze środków publicznych oraz społecznego zaufania i zaangażowania. Dzięki różnorodnym źródłom możemy realizować misję i wspierać osoby z niepełnosprawnością intelektualną na każdym etapie życia.

	1. PFRON	13 523 963,73 zł	31,0%
	2. Samorząd	10 427 604,03 zł	23,9%
	3. NFZ	7 345 594,33 zł	16,9%
	4. Środki unijne	5 816 039,84 zł	13,3%
	5. Środki budżetowe	3 018 178,63 zł	6,9%
	6. Dotacja oświatowa	1 431 410,52 zł	3,0%
	7. Składki członkowskie	1 176 075,18 zł	2,7%
	8. Darowizny	219 056,77 zł	0,5%
	9. Wpłaty z tytułu 1,5 %	214 028,70 zł	0,5%
	10. Przychody z działalności odpłatnej pożytku publicznego	120 065,84 zł	0,3%
	11. Pozostałe	423 106,63 zł	1,0%

VII. Informacja o poniesionych kosztach

– patrz informacja dodatkowa do bilansu.

VIII. Dane o zatrudnionych

Na koniec 2025 roku Zarząd Główny PSONI zatrudniał 148 pracowników etatowych realizujących zadania związane zarówno z bieżącym funkcjonowaniem organizacji, jak i prowadzeniem specjalistycznych usług oraz projektów wspierających osoby z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodziny.

Na dzień 31 grudnia 2025 roku

Zarząd Główny PSONI zatrudniał

148

pracowników etatowych

w tym:

W 2025 roku Zarząd Główny współpracował także ze **151** osobami, zatrudnionymi na podstawie pozapracowniczego stosunku pracy.

Wynagrodzenie pracowników zatrudnionych w Biurze, projektach i placówkach Zarządu Głównego PSONI w 2025 roku wyniosło łącznie **8 411 301,25 zł**. Łączna kwota wypłat z tytułu umów cywilnoprawnych to **3 234 266,77 zł**.

Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę wyniosła **5 192,16 zł**, a przeciętne wynagrodzenie miesięczne z tytułu umów cywilnoprawnych to **1 653,51 zł**.

IX. Odznaczenia PSONI – rok 2025

Medalem Pro Dignitate Hominum , czyli O Godność Człowieka odznaczeni zostali:
Brak odznaczeń w 2025 roku.
Dyplomem Honorowym wraz z Kulą Doskonałości odznaczeni zostali:
1. Na wniosek PSONI Koło w Zgierzu: PFRON Oddział Łódzki
Medalem Fideliter et Constanter , czyli Wiernie i Wytrwale odznaczeni zostali:
1. Na wniosek Koła w Zgierzu: Julita Florczak-Sokół, Beata Sobala, Emilia Michalska, Leokadia Zgierska. 2. Na wniosek Zarządu Głównego: Marzena Bałtowska-Jucha, Michał Orzechowski, Dorota Tomaszewska.
Tytułem Ambasadora Niezależnego Życia wyróżnieni zostali:
1. Na wniosek Koła w Zgierzu: Beata Gawron, Władysław Skwarka.